PL
248
H452M3

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL Hikmet, Sa'id
248 Mazi ve ati
H452M3

سعید حکمت

ماضی و آتی

قومدی ٤ پرده

استانبول
هلال مطبعه‌سی باب عالی جاده‌سی
١٣٢٤

سعید حکمت

ماضی و آتی

ملی تماشا

٤ پرده

LIBRARY 16 1911

هرحقی مؤلفنه عائددر مهرسز نسخه‌لر ساخته‌در

استانبول

جغال اوغلنده آیاصوفیه جاده‌سنده « مطبعهٔ خیریه وشرکاسی »

١٣٢٥

PL
248
H452 M3

جغال اوغلنده مطبعهٔ خیریه

LIBRARY
NOV
16
1971
UNIVERSITY OF TORONTO

— برنجی پرده —

« منتظم برصالون . . صاغده صولده برر قاپو . . صول طرفده بیوك برپنجره . . پنجره‌نك یانده بربه‌رسه‌ر . . به‌رسه‌رده حقی بك اوطورمش سیغاره ایچر، قارشوسنده وکیلخرج ال پنچه دیوان دورر . »

برنجی مجلس

— حقی بك — وکیلخرج حسن آغا —

حقی بك

أی ، اودونی نه‌قدر آلدیکزدی ؟ .

حسن آغا

اون سکز چکی . افندم

حقی بك

نصل ، آی باشنه یتیشه‌جك کبی‌می ؟

حسن آغا

پك ظن ایتمم ، بك افندی . آشجی چوق مسرف داورانیور . . . حرم ایچون اوقدر کیتمیور اما . . .

حقی بك

« المنی برطرز لاقیدی ایله صاللایه‌رق »

اهمیت ویردیکك شیئه باق . . بن اونلری دوشونه‌جك اولسه‌م . . . أی ، ات نصل ، یتیشیورمی ؟

حسن آغا

لکن آی باشنده ایکی یوز قرق اوقه ایچون قونطورات ایتمش ایدك اما . . . متعهد کله‌جك آیه اوقدر فیأتله ویره‌مم دیه افندمزدن استرحامده بولنه‌جقدی .

حقی بك

حریفك‌ده حقی وار . . اتلر آتش بهاسنه چیقدی . . نصل باغچوان آیلغی ایچون ینه میرین قیرین ایدییورمی ؟

اشخاص

حسین بك افندی .... مابین اکابر مستخدمیننـدن

جعفر اغا .... مصاحباندن

حقی بك .... رجالدن بر ذات

رفیق بك .... حقی بکك قاین برادری پارسده‌کی ژونلردن

صلاح الدین بك .... حقی بکك مخدومی سلطانی طلبه‌سندن

احمد بك

سلامی بك

رشاد بك } رفیق بکك ارقداشلرندن

فخری بك

کمال الدین بك

ادیب بك

رشید بك } صلاح الدینك آرقداشلرندن

صبیحه خانم .... حقی بکك حرمی

بدیعه خانم .... صلاح الدین بکك حرمی

برحرم اغاسی ، وکیلخرج حسن اغا ، برقپوجی ، برخدمتجی ، اوشاقلر واهالی

ایلك دفعه اوله‌رق کانون اولك ۱۲ نجی جمعه کونی تپه باشی قیشلق تیاتروسنده «طلبهٔ حقوق جمعیتی» مصارف تأسیسیه‌سنه قارشولق اولمق اوزره موقع تماشایه قونلمشدر.

حسین بك

یوق استغفراه ، شوکتمآب بوطرنلره آغا حضرتلری ایله بزی مهم بر ایش ایچون کوندرمش ایدی‌ده ، سزکده بر آجی قهوه‌کزی ایچمك خاطرمزه کلدی

حقی بك

« یردن سلاملایه‌رق »

اه عمرلر ویرسون ، ولی‌نعمت.

جعفر اغا

لکن اونی نی دکل . . ایشکذارینی بری بزی یازدی ایسه دیه قورقیورم

حقی بك

بویله شیلر افندیلرمز کبی ذوات ایچون دکل . . . ایتسه‌لر بیله نه‌اهمیتی وار . سزلری ژورنال ایتمك هم کیمك حدینه دوشمش‌که . .

حسین بك

یوق ، بن آرابه‌دن اینرکن اطرافه باقدم . . کیمسه یوقدی . . هم بکی‌ده طانیرلر .

« براوشاق قهوه کتیرر . . حقی بك مسافرلرینه سیغاره اکرام ایدر »

حسین بك

« دوام ایله »

ها حقی بك ، سزلری کیم ژورنال ایده‌جك دیه‌وردیکز . . شیطان قولاغنه قورشون . . ایشسزلرك بری ایش چیقارمق ایسته‌مسون . . واقعا هیچ اهمیتی یوق اما ، ولی‌نعمتجه ترددی موجب حالاره سببیت ویردیریلور. انسان اسکی توجهی قازانمق ایچون بر آزیورولور .

جعفر اغا

امان ، بکی‌مینی کچن کون غالبا اویله برقضانی صاووشدیردم ایکی کون‌قدر چاغیرلمدم سکوت همایون اولدی.

حسین بك

آغام، بونلر هپ اولاغان شیلردر. . . «حقی بکه» أی ، حقی بك، دائرده‌ده نه‌لر وار ، نه‌لر یوق باقالم

ایکنجی مجلس

ـ حقی بك ، حسین بك ، جعفر اغا ـ

برحرم اغاسی

« تلاشله ایچری کیره‌رك »

بك افندی . . بك افندی . . . حسین بك افندی، جعفر اغا حضرتلریله تشریف ایدییورلر . .

حقی بك

« یرندن صیچرایه‌رق »

چابوق یوقاری‌یه الیکز . . حسن ، اوغلم ، سن‌ده کیت . . رعایتده‌قصور ایدلمه‌سون . . اطرافه دقت ایدك . . . صاقین بنی محجوب ایتمه‌یك . . . « دولاشه‌رق » بوقیافتله‌ده نصل قارلاشولایه‌جغم بیلمم‌که . . .

« حسین بك ، جعفر اغا اوکسوره اوکسوره ایچری کیررلر . حقی بك قاپونك دیشاریسندن استقبال ایدر . . . بك ایله اغایی اتکلر . . . اوشاقلر چیقار . . حقی بك حسین بکك ماغفرلاتنی ، جعفر اغانك پاردسوسنی آلور ، اوشاقلره اوزاتور . . »

حسین بك

بز بویله بعضاً آدمی تعجیزده ایدرز .

جعفر اغا

یا ، یا . . اوراسی اویله .

حقی بك

« اتکلیه‌رك »

استغفراه افندم، بوکوله‌کزی احیا بیوردیکز .. بنده‌کز بولطفی‌اولوتجه‌یه قدر اونه‌ته‌مام . .

جعفر اغا

« اطرافه باقینه‌رق »

اویله‌نی ، اویله . . . اوراسی اویله . . بك افندینی کندیسنك بندکانلرینه اونوتومازلر . .

« مسافرلر اوتورور . . حقی بك برصندالیه‌نك کنارینه بوزولور »

امر بیورورسه‌کز . شمدی یازوب تقدیم ایده‌یم

حسین بك

یوق دورسون ، شمدی قونوشیورز، هم اونی یارین جیبمده‌کی اوقدر اوراق ایچنده کیم بوله‌جق‌که . . . محمد بکا اونوتدیرمازده . . .

حقی بك

امرسزك . . « جعفر اغایه » اغا حضرتلری، هیچ برشی سویله‌میورسکز

جعفر اغا

نه‌سویلیه‌جکم‌که... ایشته دیکلیورم.... هاسنی‌نی براوغاقنی‌واردی. اونصل بیودیی . . چوقدن‌در کورمدم، هانی اسکیدن بعض یوقاری کتیررداك، بنم شکرلمه‌لارمی بتیرردی .

حقی بك

مکتبه کیدییور افندیسی . . اوکوله‌کز ایچونده « ایکیسنك‌ده یوزینه باقه‌رق » یقینده باش آغریته‌جغم

حسین بك ، جعفر اغا

استغفراه

جعفر اغا

هم اونصل لاقردی، باش آغریتمق نه‌دیمك ... بربرمزه خدمت وظیفه‌مز. مکتبه کیدییور دیدك ایدی دکلی .. نه‌زمان بیتیره‌جك ؟

حسین بك

غالبا بوسنه بیتیریور ، آرتق یازه قپولرکزی اونك ایچونده آشیندیرر. معلوم احسانکز چوجقلر بیودکجه دردلری‌ده برلکده بیور .

جعفراغا

آمان، بومکتبلرده‌زواللی‌چوجقلرك ذهنی، اخلاقنی بوزمه‌دن باشقه‌برشیئه یارامیورلر . . اوقویوب‌ده نه اوله‌جق صانکه . . هم صیصقه، جیایز قالیورلر. کنجلکلرینی اوراده چوروتیورلر ، هم‌ده برقسمی جون اولوب اورته‌یه چیقیورلر . . « کوله‌رك » جون‌می ایمش، جوف‌می ایمش نه‌ایمش او ؟.. امان یاربی‌نه‌لرده کوریورز .

حقی بك

صاغلغکز بکم . . هرکس ایشنده کوجنده . . علی بك ، محمود بك ، صادق بك ، حسنی بك ، احسان افندی ، بتون صادق بنده‌لرکز دعای دولتکزله مشغول . . شمدیلك عرض ایده‌جك مهم برایش یوق افندم .

حسین بك

سزك ناظرده پك اهمالجی جانم ، مابینده قاچ دفعه سزك بالالغکز ایچون سویلدم . . .

حقی بك « اتکلیه‌رك »

اه عمرلر ویرسون ، هیچ خبرمده یوقدی ولی‌نعمت .

حسین بك

هی . . بنم خویمدر آقوزوم . ایده‌جکم ایالکی اوله‌دن سویله‌مم . . اکلاشیلان پاشا برآز صارصلمق ایسته‌یور .

حقی بك

طبیعی ، سز دها ایی بیایرسکز افندم

حسین بك

یوق ، او آدمی‌ده قیرمق ایسته‌مم ، اونك الی ایله ایی ایشلرمز اولیور ؛ یالکز اوفق بر درس ویرمك ایسترم . . کوچك بر پوصله‌یه اسمکی ، مأموریتکی یازده یارین قوناغه اوغرادیغکده بزم اطایه براقیرسك . آقشامه نوبتجی‌یم . . قریحه‌دن بر ، برنجی مجیدی عرض ایده‌یم‌ده اوده اکلاسون سزی نه‌درجه التزام ایدییورم . . یاپه‌جغنی برایاق اول یاسون

حقی بك

اه عمرلر ویرسون اما ، برنجی مجیدی‌یی کچن دونمده لطف ایتمشدیکز . عثمانی‌م هیچ یوقدر

حسین بك

آدم نه اهمیتی وار ، عثمانی اولیویرسون ، پوصله‌یه اونی‌ده یازارسك‌ده محمده بیراقیرسك . .

حقی بك « یرندن قالقه‌رق »

حقی بك

طبیعی افندم ، ذاتاً اوده ملتزم دکلی ؟

حسین بك

ایبك ! . افندم . . ظن ایتم . . اورادن ملازممی چیقه‌جق دیدیکز، اوراسی سیویل دکلیدر .

حقی بك

اوت افندم دیمك ایستیوردم که

حسین بك « کسه‌رك »

اوراده ، بر آز فرانسزجه فلانده اوقوتیورلر غالبا ؟

حقی بك

تدریسات فرانسزجه‌در .

حسین بك

یا ، یا ، چالیشسون ، چالیشسون . . اوزواللینك رتبه‌سی‌ده یوقدر . برمناسب زمانده خاطرمه کلورسه اوکا برمتمایزمی اولور ، اولی ثانیسی‌می یاپی‌ویرسه‌ك . . اوقدر چالشمش

حقی بك

اه عمر واقبالکزی مزداد بیورسون . . ایسترسه‌کز چاغیره‌یم‌ده کلسون اتکیکزی اوپسون

حسین بك

کلمش ایکن کورسه‌ك فنا اولماز

« حقی بك صول طرفه ، حرمه طوغری کیدر »

اوچنجی مجلس

— حسین بك ، جعفر اغا —

جعفر اغا

شو حقی بك ، اه ایچون چوق نازك ، کبار برذات‌در

حقی بك

اویله، افندم، اویله بیوردیغکز کبی.

جعفر اغا

قاچ دفعه مکتبلرك قاپادلمسی ایچون ولی نعمتدن استرحامده بولنه‌جقدم ارقداشلردن بریسی مانع اولدی. ایشته‌ینه کچن کون صادق بندکاندن برینك اوغلوسی، حلیم بکك چوجق، جون اولمش.. استنطاق ایدیلورکن کوردم. چوجق قورتلنجه‌یه قدر زواللی باباسی نه‌لر چکدی. بریتشمش اولاددن اوله‌جقدی. هم کندی‌ده کوزدن دوشه‌جکدی... هم‌ده جانم، بوپیس مکتبلر ایچون خزینه‌دن نه‌قدر پاره چیقیوریا!

حسین بك

یوق، آغا حضرتلری. اویله‌دیمه، هرشی کبی برآزده مکتبلر لازم! ایشته بن شو اوراقك نه‌یه دائر اولدیغنی اکلایجه‌یه قدر آق ایله قاره‌یی سچیورم آیروجه، کاتب پاره‌سی‌ده ویریورم... اونلره‌ده هرایش امنیت ایدلمزیا!. چوغنی بزم کوچك خانم افندی‌یه اوقوتورم، آه!... شوکتمأب قاچ دفعه سویله‌مشیدی. اکر برآز اوقومام، یازمام اولسه‌ایمش بنی صدراعظم یاپه‌جقمش.

جعفر اغا

اوئلك کی‌ده تحف.. شمدی نه‌یه اوله‌میه‌سك صانکه.. عقلك باشنده.. اوقومه‌بیلمه‌دن اوله‌ماز می که؟..

حقی بك

صدراعظمك افندمز یاننده نه‌اهمیتی وار.

حسین بك

هرنه‌ایسه!. سزك مخدوم هانکی مکتبه کیدیوردی؟

حقی بك

ساطانیه‌یه افندم

حسین بك

یا!. اوراسنی فنا دیمیورلر... اما اوقدر درس ایله چوجقلر اپی صیقیلیرلرها!

حسین بك

مكتبی نه‌زمان بیتریبورسك اوغلم ؟

صلاح‌الدین

باقالوریامی، افندم، یازه ویره‌جکم.

حسین بك

یوق، اونی صورمیورم اوغلم! مكتبی نه‌زمان اكمال ایدییورسکز ؟

صلاح‌الدین

عرض ایتدم . افندم ، باقالوریامی بویاز ویرییورم . معلوم عالیکز باشـه‌لیه اولمق ایچون باقالوریا صوك امتحاندر.

حسین بك

اوراسی اویله ، أی مكتبی بیتردیله‌ن نره‌سنی آرزو ایدییورسـکز . شهر اماتی مجلسیمی‌اولسون جمعیت رسومیه‌می؟ بکا قالورسه شهر اماتی دهامناسب. اوراده بزدن کیمسه‌ده یوق. چابوق تفیض ایدرسك.

صلاح‌الدین

شی افندم...

حسین بك « کوله‌رك »

اوغلم اعتراض ایتمه ، مطلقا شـورای دولت اوله‌جق دکل‌یا ! هم اوراده معاش‌ده چیقماز... مکتبده‌غالبا بر قاچ ارقداشکه امرندك. امااین، بو کوردنك‌ده بزده اپی ترقی‌یه سبب اولیور.. اونلر باشقه..باق ابوالهدی افندی حضرتلرینك مخدومی بیله جمعیت رسومیه‌ده... ابوالهدی افندی‌که..

جعفر اغا

اویله ، اویله . بك افندینی چوق طوغری بیوریبورلر. چالیشنجه هرشی اولنور هپسی بردن اولماز یا؛ یاوروم

« حق بك حدتله اطرافنه باقینور»

صلاح‌الدین

« جسارتله طوبلانه‌رق »

یوق افندم ، بنده‌کز قطعیاً مأمور اولمق نیتنده دکلم‌ده...

حسین بك

اپی، ایشه‌ده یارار ، یازدقلرینی هپ اساسلی تحقیقات اوزرینه یازار

جعفر اغا

اویله اولملی که یازدیغی شی‌دن بر نتیجه چیقسون

حسین بك

صادقدر، صادق. جداً جانیله، باشیله چالیشور. ای دها اوتورەجقمی‌یز؟

جعفر اغا

شو چوجغی‌ده کوره‌لم‌ده... کیده‌رز

حسین بك

بو کونکی ایشلرمز ، یاپدقلرمز ایجه خاطرکدیا؟

جعفر اغا

مراق ایتمه، اونوتمام

دردنجی مجلس

— حسین بك، جعفر اغا ، حقی بك ، صلاح‌الدین بك —

حقی بك

« بروضع احترامکارانه ایله »

مخدوم کوله‌کز، صلاح‌الدین قولکز.

حسین بك

ماشاءاه بیومشلر.. کل باقه‌یم، بك اوغلم

« صلاح‌الدین اوزاقدن خفیف بر سلام ویردکدن صکره صغوق بر وضعیتله صندالیه‌یه اوتورر. مسافرلر تعجبله، حقی بك حدتله باقارلر.»

جعفر اغا

های کیدی های، قوجه‌مان آدم اولمش ، نصل ینه سرکه‌جیـده صوجق شکری ایستیه‌جکمیسك « صلاح‌الدین اوکنه باقار » هیچ اونوتمام بر رمضانی کونی اوروج کیفی ، سرکیده کزییوردم . صیقلدم یول یوق . دستور دیدم آلدیران اولمدی. صکره بوکا راست کلدم. بك باباسنك الیسندن طوتمشیدی، های کیدی، یاراماز، کلخانی

حقی بك

آرتق ، ولی نعمتك بوقدر برسوزینیده طوتمازمی‌یم ؟ !

جعفر اغا

چوجق ، چوجق اولمسه اویله دیرمیدی؟ « ساعتنی چیقارتوب باقه‌رق » بك افندی! وقتده کجیکیور نه‌زمان کیده‌جکز .

حسین بك

اوت ، اوت ، قالقه‌لم .

حقی بك

برقهوه‌یه دها اقبال بیورلمازمی ؟

جعفر اغا

یوق ، دورسون ، باشقه زمان ایچه‌رز .

« حقی بك ذیله دوقونور ، برقاچ اوشاق کیرر ، قاپولری آچارلر ، مسافرلرك پالطولری کیدیریلور ، چیقارلر . . براوشاق اورته‌لغی طوپلار »

حقی بك

« دیشاریدن دوغرو سسی ایشیدیلور »

احیا بیوردیکز ، بوراسی فقیرك دکل! افندیلرمك . اه عمرلر ویرسون .

آلتنجی مجلس

— حقی بك ، صلاح‌الدین —

حقی بك

« کزینه‌رك »

اوف ، بو دیوانه اوغلان بنی حدتمدن چیلدیرته‌جق . . بریریمه برشی اوله‌جق دیه‌قورقیورم . . بك افندی ، ایاغمزه قدر کلسون ، کندیسنه‌التفات ایتسون‌ده حیوان ، یزید ، لعین قدرینی بیلمسون . . بوحاللرینی کوریورم‌ده اوغلم دکل دیه‌جکم کلیور . . شو اوغلانی کبرتمه‌دن بردرلو ایده‌میه‌جکم . افندم ، اونه درلو جواب ویریش لاقردی‌یی آدمجغزك آغزینه طیقاییوردی . بر تربیه‌سزلك ایتمه دیه بن اوکا اوقدر تنبیه‌ده ایتمشدم .. دها شمدی اوطه‌یه

جعفر اغا

« قهقهه ایله کوله‌رك »

بو چوجق عقلنی‌می بوزمش نه‌درکه ؟. توبه ، توبه . . مأمور اولمیوب‌ده نه‌یاپه‌جقسك؟

صلاح‌الدین

تجار اوله‌جغم..

حسین بك « تبسمله »

یوق ، یوق دها پك طوی ، عقلی ایرسه سویله‌مز . . برآز وقت کچسون اوده عقاللانور « صلاح‌الدینه » پکی یاوروم ، پکی انشاءاه سنك‌ده کوزل بریره قایرلمقلغکه الدن کلدیکی قدر چالیشیرز .

صلاح‌الدین

بنده‌کز اویله . . .

«حقی بکك شدتلی بر نظری اوزرینه اوطه‌دن فیرلار.. حقی بك حدت وعصبیت ایله اطرافه کوز کزدیرر »

بشنجی مجلس

— حسین بك ، جعفر اغا ، حقی بك —

حسین بك

حقی بك ! تحفسکز کرچك . . سزده بوچوجغك لقردیلرینه بنی اهمیت ویریور ظن ایدیورده‌می صیقلیورسکز. آیول بز ، اویله‌لرندن قاچ دانه‌لرینك بن بویله یایارم بن شویله ایدرم دیه قوصقوصلرندن صوکره دورولدقلرینی ، یالواردقلرینی کوردك . . چوجغه صاقین بونك ایچون چیقیشه‌یم فلان دیمه کوجه‌نیرم باه .

حقی بك

امان افندم . باش اوستنه افندم .

حسین بك

یوق اما ، بکا سوزویر .

اوطه‌یه کیردیکمده سلامی ویرمدم ؟ اوتوردیغم زمان آرقه‌می‌ می دوندم ؟ بکا لاقیردی سویلرلرکن دیکله مه‌مزلکمی ایتدم؟ اداب معاشرته مغایر نه کبی بر حرکتده بولندم ! ظن ایدرسه‌م اتیکتده بر قصورم یوقدی . .

حقی بك

« آیاغنی یره اوره‌رق »

بو دیوانه بنی‌ده کندیسی کبی چیلدیرته‌جق، یوق اونلری‌ده یاپمیوب اوبیوك ذاتلره ، اوممالك شاهانه‌نك ، دولت علیه‌نك اك معظم ، اك اساسلی ارکانه‌یره طوقات آتوب قاپودن دیشاری فیرلاتیویره ایدك ؟

صلاح الدین

پکی اکلاتکز قصورلرم اوقدر بیوکمی؟ . . . نه ایسه سویله‌یك‌ده تصحیح ایده‌یم ، بردها یاپمایه‌یم . .

حقی بك

هرشی اولوب بیتدکدن، بنی محو ایتدکدن صکره‌می ؟ برکره ایچری کیروب اصول و آداب ایله ال، اتك اوپه‌رك دیوان دورمق نه‌ده؟ آز قالدی، آدمك النی صیقه‌جقدك. کوچك بك کندیسنی آدم حسابنه‌قویبورده اوتور بیله‌دینمه‌دن برقولتوغه قورولوویریور .

صلاح الدین

بك بابا ! دوغریسنی ایسترمیسکز ؟ سزك بوحریفلره نیچون بوقدر اهمیت ویردیککزه بردرلو عقلم ایرمیور .

حقی بك

باق ، شوسرسملك سویلدیککه ! اونلر بزی المزدن طوتوب چاموردن چیقارتماسه ایدیلر بز هیمز دیله‌نیردك . یدیکمز ، ایچدیکمز اونلرك سایه‌سنده‌در . کافر نعمت !

صلاح الدین

نیچون دیلنه‌جکمشز ؟ چالیشور چبالار اکمکمزی چیقاریردق . باسکه معیشتمز بودرجه منتظم اولمازدی . . فقط دیلنمزدك . . هم بن بویله آدینی یازماسنی بیلمیان حسین اغا ، جعفراغا کروهندن خذله‌یه تبصبص ایده‌جکم یرده دیلنمکی ترجیح ایدرم سزك کی عادتا تعبد .

کتیررکن .. « باغیرەرق » صلاح‌الدین ! اوغلان کل بورایه ! نه تربیەسزلك ، نەتربیەسزلك .. آدمجغزیا کوجندی ایسه بن نەیاپارم . . بوادبسز اوغلان؛ هم بنم محوینه ، همده کندی محوینه یورویەجك . . صلاح‌الدین ! صلاح‌الدین ! نه ایسه‌کەبك افندی کبار نازك برذاتدر. هیچ اهمیت ویرمدی. همده کندیسنه برشی سویلەمەمکلکمی تنبیه نزاکتده بولندی ، اما، تحمل قابامی ؟ . .

صلاح‌الدین

« یره‌رك »

بنی‌می چاغیریوردیکز بك بابا ؟ .

حقی بك

« اوزرینه یورویەرك »

سنی چاغیرمیه‌جغم‌ده کیمی چاغیره‌جغم؟ ایکی ساعتدر باغیریورم نره‌ده‌سك ؟ اوغلان، خنزیر، لعین اوایتدیکك ادبسزلك ، نەایدی ، تربیەسز! او کندیسنه حیوانجه معامله‌ده بولندیغك ذات کیمدر بیلیورمیسك ؟ بزم سبب حیاتمز ، عائله‌مزك باعث سعادتی ، دکل یالکز بزم برچوق کشیلرك ولی نعمتی بیوك برذاتدر .

صلاح‌الدین

« صغوق قانلیلقله »

اکلایەمیورم ، نەدیمك ایستەیورسکز . ؟

حقی بك

یازیق‌امکلرمه! سن اولادم اوله‌جغکه برکوپك یاوروسی‌اوغلم اوله‌یدی . . . هیچ بیوك آدملره قارشی اویله حرمتده ، رعایتده قصور ایدیلیرمی؟ باق بن نصل داورانیورم .

صلاح‌الدین

برقصورمی یاپدم ،

حقی بك

برده صوریه‌یور، دها نەیاپه‌جقسك؟ خنزیر، هیچ بك افندی حضرتلرینك یاننه اویله‌می کیریلور ؟ !

صلاح‌الدین

حقی بك

باق بدلایه ! . . . قوجه برمملکتده هیچ کیمسه‌نك دوشونمدیکی لیاقتی کوچك بکم آرایور. اولوملی دنیاده نه‌کلاه قاپه‌بیلیرایسه‌ك کاردر دیمیورده .... هم اوولی نعمت بکا یکدن اولی ثانیسی رتبه‌سی‌ده یاپدیره‌جق. کوکسك قوللرك بتون صرمه‌لر کیینه‌جکسك .

صلاح‌الدین

هله او ، بکا رتبه‌دیدیککز عادیلکلری اورتمکدن باشقه برشیئه یارامیان دوزکونه‌ده لزوم یوق ، اوصرمه‌لرده سزك اولسون .

حقی بك

هله شو نانکوره باق « اوتوره‌رق » بوقدر استغنا ایله کندیکی نه‌ظن ایدییورسك؟ آسرسم ،—

صلاح‌الدین

افندم ، سوزك قیصه‌سی ، بن حکومت مأموریتی دنیلان اوچیرکین کردابه کندیمی آتمق ایسته‌میورم .. آلنمك تریله، ناموسمله اکمکمی قازانمق ایستیورم.

حقی بك

مأمور اولانلر ، آلننك تریله اکمکنی چیقارمیورمی ؟

صلاح‌الدین

برچوق آچلرك کوزینی دیکلمش، ملتك کیسنه‌سنه‌ألمی اوزاتمق ایسته‌میورم. بوقدر زماندر ملتك ، وطنك پاره‌سیله بسلندك یتیشیر . کندی پاره‌مله ، کندمی سعیمك محصولیله کچینه‌رك، یاشایه‌جغم. چالشه‌رق، چیپه‌رق ملتك ثروتی تنقیص دکل، اوکا ولو کوچك برجزؤ علاوه ایتمك ایسته‌یورم. سزی، هپمزی بوقدر سنه‌در ملتك بسله‌دیکی یتیشیر .

حقی بك

ملت ، وطن دیدیکك کیم اولیور . بزی ملت ، فلان دکل ولی نعمتمز پادشاهمز بسلیور .

صلاح‌الدین

بابا ! سنده چوجق کبی اولیورسك . بوکون خزینه‌دن برچوق مأمورین

حقی بك

باق بدلا، حدینی بیلمه‌دن ولی نعمت بك افندیلرمز حقنده نه‌درلو اطاله‌ٔ لسانده بولنیور؟ دها حاضر ییورسکده کچمك نه اولدیغنی بیلمیورسك .

صلاح الدین

فضله‌سنه عقلم ایرمیور . بن بویله موندن برتربیه کوردم . هرکسه بویله معامله ایدرم . نی بوقدر تعزیرکزه سبب ، هپ بو اتك اوپمه‌رك ، برسلام ویریشم ، کندی کندیمه برکوشه‌یه بوزولوشم‌میدر ؟

حقی بك

یا ، او آغاحضرتلرینك التفاتلری ، بك افندی حضرتلرینك توجهلری اوزرینه ویردیکك اوصغوق قورو جوابلر ؛ هله اومأمور اولمیه‌جغم دیمك کبی برکستاخلقده بولونوشك ؛ بونلر ، بونلر یوقمی بنی چیلدیرته‌جق

صلاح الدین

یکی، اوشایان احترام دیدیککز آدملره قارشی یالانمی سویلیه‌یم ؟

حقی بك

وای مأمور اولمیوبده نه‌خلط ایده‌جکسك ؟ کوچك بکم ، بك افندی دها مکتبدن چیقار چیقماز سکا جمعیت رسومیه اعضالغی ، شهر اماتی مجلسی اعضالغی کبی دولتك مهم ، معتنا مأموریتلرینی تکلیف ایتدی . وکلازاده‌لر اومأموریتلری بیکلرجه ال اتك اوپوب بوله‌میورلر ، بوتوجهه ، بولطفه قارشی آیاق بیله اوپمك آز ایکن رد ایتمك کستاخلقده بولندك .

صلاح الدین

یوق ، بن برآزدها ایلری کیدکده اوسزك جکری بش پاره ایتمز آغالریکزی بکا معبود اتخاذ ایتدیرك .

حقی بك

اوسنك بکنمدیکك مأموریتلرده قازانه‌جغك پاره‌یی عجبا تجارتله . . .

صلاح الدین

یوق بکنمه‌مك دکل . . . اویله برمأموریته کچمك ایچون بنده اقتدار ولیاقت نرده ؟

کورمکی دوشونه‌ماملری هپ برحمایه‌یه محتاج اولملری دکلمی ؟ بن کندی حسابمه ملته یوك اولمیه‌جغم . ملتی هیچ اولمازسه کندی یوکمدن ، بنم اوکا ویره‌جکم زحمتدن، اذیتدن، قورتاره‌جغم . هرکس کبی دولتك ذاتاً پورصومش قولندن برسولوك کبی آصلمق ایسته‌میورم . هیچ کیمسه دیمیورکه کیده‌یم بر دکان آچه‌یم . . انکلتره‌نك اسبابی ترقیسی برکره دوشونیلیورمی ؟

حقی بك

هاه، تمام‌شمدی بولدم، بن‌بولانلری دایبکدن‌ده دیکلردم. یوقسه کندینی بویله اساسسز تصورلرله محو ایتمش ، اوروپاده شمدی قوندره بویاجیلغیله‌می ، قهوه‌جی چراقلغیله‌می کیم‌بیلیر نه ایله مشغول اولان اویزید ایله مخابره‌ده‌می بولنیورسك ؟ . . اِش شمدی پاتلاق ویردی .

صلاح‌الدین

اونلری استانبولدن ، منفالردن قاچمغه مجبور ایدن حمیت هیچ برزمان قوندره بویاجیلغی ، قهوه‌جی چراقلغی ایتملرینه مساعده ایتمز . اوراده اویله صاحب ثروت ارباب‌حمیت وارکه ثروتلرینی بویولده محو، محودکل‌ملته وطنپرور ، حمیتلی عنصر ، اجزا یتشدیرمك کبی اك خیرلی ، اك مثمر برایشده استعمال ایدیورلر . بوکون جدی برژون طاوان اره‌سنده اوتورور ، چالیشیر، چبالار بالکه اوکله یمکنی ییمز . فقط ، دیلنمز .

حقی بك

زواللی! سن‌ده قاندیرمشلر ، دیمك اوخنزیرله ظن ایتدیکم کبی ، ظن دکل کشفم کبی مخابره‌ده بولنیورسك ، اه جانم آلله‌ایدی‌ده اوغلمی بوفکرده کورمیه ایدم .

صلاح‌الدین

البته صوبه‌ی صوبه‌ی اونوته‌جق دکلم‌یا ، اوندن کان مکتوبلری حرص ایله ، اوقویور ، یوللادیغی ، شورای امت ، ترقی ، مشورت نسخه‌لرینی عادتا ازبرلیورم .

حقی بك

بن‌ده بردرلو دوشونوبده ، سنك بوقدر صاچه‌لامه‌که سبب بوله‌میوردم .

دویوروليور اما نصل بیلیورمیسك ؟ كویلرده فقرانك تارلاسی ، اوكوزی ، تیرپانی ، صپانی ، تجرهسی ، قازانی صاتیلارق طوپلانیلان ، غصب ایدیلان پارهلر ، او زواللیلرك قانندن امیان ، چالینان ، ویركو نامیله قوپاریلان پارچهلر مالیه دنیلان بیوك بر كنهده یوغورولیور . صوكره اوكا كوزینی دیكمش بر چوق كیمسهلره پارچه پارچه داغیدیلیور . بوپارچهلرك الك بیوكلری الك زیاده طوق اولمسی لازم كلنلره ، بر قاچ كشی یه ویریلیور . اوفاق پارچهلرده برچوق آدملر طرفندن قاپشیلیور ـ بو بیوك پارچهلرله كوچك پارچهلری آلانلر كیملردر بیلیورمیسكز ؟ بیوكلری وكلا دنیلان ، سرای خلقنی تشكیل ایدن بر سورو آج حیدودلره مأكل اولیور . كوچك پارچهلرده ، آلهجغی اوچ ، بش یوز غروشه كوزینی دیكمش ، فضلهسندن امیدینی كسمش بر طاقم عجزهٔ مأمورینك اكمكنی اورتهیه كتیرییور . ایشته بن نه او ملتی صویان اشقیادن ، نهده بر قاچ غروشه آغزینی آچمش ضعفادن اولمق ایسترم ، چالیشهجغم ، چبالایهجغم ، اكمكمی طاشدن چیقارهجغم .

حقی بك

شونك زورینه باق ، مأمور اولانلر چالیشمیورمی ؟

صلاح الدین

اوت چالیشیور ، بربرینك آیاغنه قارپوز قابوغی قویمق ایچون ، منحل وقوعنی بكلیهرك ، نهزمان اولهجقلرینی استفسار ایدركبی یكدیكرینك كوزلرینك ایچنه باقهرق چالیشیورلر .. كونده اوچ درت ساعتلرینی قلم اوطهسنده ، كچیرمكی یاخود دها بیوك مقیاسده طوتهلم ، نظارت ماصهسنده ، مجلس خاصده اوتورمغی قهوه ، سیغاره ، شربت ایچمكی ایشدن صاییورلر ، بر چفتجینك ، بر فابریقه طورك ، الك عادی بر تجار كاتبنك چالیشمسیله بوبر اولهبیلورمی ؟ بزده تشبث شخصی هیچ دوشونلیور .

حقی بك

دور ، دور ، بن بو تعبیری ...

صلاح الدین

ملتك سفالتنه سبب ، هپ هركسك مأمور اولوب هیچ كندی كندینه ایش

مخصصاته معاشك ایکی‌یوز لیرایی بولدیغی حالده بنی مکتب سلطانیه‌یه فقرا ترتیبندن، بورس اصولیله، ارادەسنی استحصال ایتدیردرك مجاناً قیدایتدیردك، بنی اوراده بادهوا اوقوتدیردك. بونی یاپمقله برکره بنم یریمه کیره‌جك ،حقیقةً فقرا برچوجغك تحصیلنه مانع اولدك . . . برکرده بنم تحصیلمه ویره‌جکك پاره‌یی کیم بیلیر نه‌کبی خصوصاتده استعمال ایتدك .'. یالانجیقده جابا . . . نه‌چاره‌که بابامسك . .

حقی بك

بر فقرا بچی دیدکده خاطرمه کلدی . . سن دایکدن کلن غزته‌لری مکتبه کوتوریورمیسك .

صلاح‌الدین

اوت ، مکتبه کتوریورمی‌یم ؟ کیملره ویریورم ؟ اسملری نه‌در ؟ بابالری کیملردر ؟ دکلمی ؟ صوکره اونلری ژورنال ایدوب شمدی‌یه قدر سوندوره سوندوره هربرنده بردرجه ترفیع ایتدیککز ، معاشکزی آرتیردیغکز ، عائله‌لرك عددینه بونلری‌ده علاوه ایده‌جکسکز دکلمی ؟ خایر بن دها مکتبه کتورمدم . لکن کتورجکم، هپسنی علناً اوقویه‌جغم ، هرکسی ارشاد ایده‌جکم.. ملتی یولنده فدای حیات ایتمکه حاضرلانمش حمیتلی کنجلرك عددینی آرتیره‌جغم .

حقی بك

تمام ، برده ، اونی یاپده ، یوره‌کمه ایندیر .. اللهم ! نه کونلر کوستردك ! اولادکده کوتوسی هرشیدن بربادمش. بن‌شمدی اوغزته‌لری‌ده، سنی‌ده محو ایدرم .

« اوزرینه یورور . دوکر ، باغیره‌رق »

سنی دولت خائنی ، پادشاه دشمنی کوپك سنی ! . . .

صلاح‌الدین

اوت ، مأمور اولمیه‌جغم ، ملتی صویمیه‌جغم ، آلنمك تریله کچنه‌جکم، تجارت ایده‌چکم . . .

مکر سن ده زهرلنمشسك. زواللی ! ژوناکله، اوپیس خستهلقله آشیلانمشسك !

ضلاح الدین

بابا ! بابا !

حقی بك

حدتی ترك ایدییورم ، نصیحت صردسی کلدیکنی اکلایورم. باری سنی اوپیس علتدن قورتارهبیلسه ایدم « متأثرانه » نه قدر اولسه اولادمسك ، وجودمك برجزؤیسك. . دایك اولهجق بدلا، برکره برچوجقلقدر ایتدی . طرابلسه سورولمشیدی . . بن اونی اورادن الدیرتمق ایچون اوغراشیوردم . . برده ایشیدلدی که پارسهقاچمش. اونی اوصلاندیرمق، یوله کتیرمك ایچون آزمی اوغراشدق ، پاره کوندردك . . بدلا قبول ایتمدی . شورای دولت ملکیه دائرهسی اعضالغی کبی مهم برمأموریتیده رد ایتدی . صوکره اوراده سفالتله عمر سورویور . پشیمان اولمشدر اما ، ایش ایشدن کچدی .

ضلاح الدین

اصلا !

حقی بك

باری ، برایش کورسهلر ، ایلك معصوم ، کناهسز چوجقلرینی باشدن چیقارمق ، کندیلری کبی بدلا یتشدیرمك . آچ ، سفیل سورونديرمك .

ضلاح الدین

بابا ! بابا ! آغزکی طوپلا ! . اونلر وطنی ، ملتی بیوك برمهلکهدن، عظیم بربلیهدن قورتارمق ایچون حیاتلرینی، ناموسلرینی برلشدیرهرك چالیشیورلر . . سزك کبی ، حتی هرکس کبی ، بتون بوراده کیلر کبی، نهچکرلرسه کاردر دیه ملتی صویمغه اوغراشمایورلر . نهقدر عادی اولدیغکزی باقك، غایت بسیط بر مثالله اکلاتهیم . .

حقی بك

« حدتله »

ادبسزلك ایدییورسك !

ضلاح الدین

آدینی سویلهمکدن استکراه ایتدیکم بعض جهتلردن آلدیغك خصوصی

اولورمده اوغامی اصناف کورمك ایسته‌مم .. رزق، تفیض تکمیل مأموریتده.. مادام باب عالی‌یی بکنمیور، مأموریت یالکز باب عالیده کاتب ومدیر اولمغله اولمز یا .. نه‌قدر خصوصی خدمتلر وارکه هم راحت، هم استفاده‌لی ... بونك ایچون بابایه قارشی کلمك !..

حقی بك

بنی بك افندی حضرتلرینك یانندده محجوب ایتدی

صبیحه خانم

نه ! بك افندی‌یه قارشی‌ده محجوب ایتمك .. یاقیشدیرمازدم .. اکلاشیلان التماس ایسته‌میور . چالیشمه‌سنه کووه‌نیور . عجبا تجار اولسه بیله بریره انتسابسز برایش یاپیله بیلیرمی‌که ..

حقی بك

های اه راضی اولسون، ایشته (...) زاده‌نك مالیه‌دن شوقدر بیك لیرا آله‌جغی وار .. برشی یاپه‌میور . اکر برآز یازیجیلغی اولسه هم ناظری عزل ایتدیرمك، هم پاره‌سنی المق ایشدن بیله دکل

حقی بك

بن اصل اوخفیه‌لك لوثنه صاپلانمامق ایچون مأمور اولمامق ایستیورمیا .

صلاح الدین

وای خفیه‌لکی‌ده تحقیر ایدیبور . نانکور کوزکه، دیزکه دورسون . یدیردیکم اکمك حرام اولسون . الحق اکرخفیه‌لك اولمسه مملکت ایکی کونده سنك کبی خائنلر النده محو اولوردی .

سکزنجی مجلس

— حقی بك، صلاح الدین، صبیحه خانم ، برحرم اغاسی —

حرم اغاسی

« بردنبره کیدرك »

ادیب بك کلمش، کوچك بکی کوره‌جك .

حقی بك

کیت کوپك ، دفع اول ، برپاره بیله ویرمم ، نره‌دن سرمایه بولوب نه‌ایله تجارت ایده‌جکسك .

صلاح الدین

تجارت ایچون مطلقا سرمایه لازم دکل‌یا! اصل تجارت‌ده هنر سرمایه‌یی‌ده یوقدن حاصل ایتمکدر . کیدر برتجار یانـنه کاتب اولورم اوفق براشپورطه بولور کبریت صارارم .

یدنجی مجلس

— حقی بك ، صلاح الدین ، صبیحه خانم —

حقی بك

کیت کوزوم کورمسون ، ایت؛ جهنمه قدر یولك وار .

صبیحه خانم

« کیره‌رك »

نه‌اولیورسکز . ادعشقنه؟ ایچریده پاطیردیدن‌یورکم اوینادی . تیزلرسلاملقده قیامت قوپیور ،دیه خبر ویردیلر . . .

صلاح الدین

اوت ، ایشته کیدیورم ، آلچقلقدن ، الچق اکمکی یمکدن قورتلمق ایچون کیدیورم .

صبیحه خانم

صلاح الدین ! اونصل لاقردی؟ بابایه آغز آچمق... « حقی بکه » نه‌وار اه عشقنه ؟ بوکا بوکون نه اولدی ؟ سزه قارشی بویله برحرمتسزلکنی ...

حقی بك

بیامم ، چیلدیرمشمی نه‌در؟ بونلر برشی دکل ، مأمورتی‌ده تحقیر ایدیور . یاب عالیده مأمور اولمق ، تنبللك ، آلچقلقدر دیور .

صبیحه خانم

تجارت ، کندی کندینه ایش کورملك ، بزده نه اوزاق برخیـال .. هم بن

ادیب

اولکی فکرکده مصرسک یا..

صلاح الدین

البت !

ادیب

پك اعلا، اویله ایسه، دیکله .. بنم ده مهم حوادثلرم وار . ایشمزده موفق اولمق ایچون اك مهم جهت افرادك تکثیری، برده احتیاطله حرکت دکلی .. بوکا تشبثی برکره نیت ایتدك دونلمز

صلاح الدین

طبیعی !

ادیب

اولا فکرمزی برادره آچدم . اوکا بیله امنیتسزلك ایدرك، اصولمز وجهله رهبر اوله‌رق یالکز کندیمی کوستردم [آرقداشلردن بری ایله‌ده کوروشدك، دیدم . باقیورز . شو پارسده‌کی، مصرده‌کی، جنوراده‌کی بتون قومیته‌لر بوقدر سنه‌در معطل قالدیلر . . برشی یاپه‌مدیلر .. باکه یورولدیلر . . بونکچون بز، بوراده کندی کندیمزه برفرقه تشکیل ایدوب حریت مملکتی استرداد ایتمك ایسته‌یورز .. بومقصده نائلیت ایچون اساس پروغرامز برمناسب کونده استبداده اوك آیاق اولان باشلوجه وکلایی، استبدادك ارکان اساسیه‌سنی بربرینه غایت یقین زمانده، همان عین ساعتده اولدیرمك ... بو قاریشقلق اثناسنده ملتك محق مطالبنی پادشاهه عرض ایتمك .]

صلاح الدین

کوزل !

ادیب

دوشوندی .. [پك اعلا اما .. مهم وتهلکه‌لی، دیدی، بویله برمسئله‌یی قورتارمق ایچون غایت دقت واحتیاطله حرکت ایتملی . بن بوبابده المدن کلان خدمتده قصور ایتمم . بویولده قانمی دوکمکدن چکنمم. سزه لازم اولدیغی قدر ناموسلی، امنیتلی آرقداش‌ده بولورم] دیدی . النمدن اوپدی .. بونك اوزرینه اودامه چکلدم . تعقیب ایدلمك اوزره اوفاق بر پروغرام قلمه آلدم

حقی بك

کوچك بك ده، اديب بك ده، يرك...

صبيحه خانم

هايدی بز چيقالم‌ده ... مسافری بورايه آلسونلر « ياواشجه حقی بكه » سزده هرنه اولورسه بويله اوشاق مقوله‌سی آدملرك يانـنده ... هم باقك بنم سزه سويليه‌جكم نه‌لر وار

« حقی بك حيرله، حدتله چيقار . صبيحه خانم ده آرقه‌سندن كيدر »

طقوزنجی مجلس

صلاح الدين، اديب

— صلاح الدين —

« دولاشه‌رق، كندی كندينه »

قفام‌ده قارمه قاريشيق .. اونكله‌ده شمدی قونوشه‌جغز بيلمم كه ..

« حرم اغاسی اديب بكی اوطه‌يه كتيرر .. چيقار »

اديب

بونژور صلاح !

صلاح الدين

صفا كلدك، اديب !

« برآز دولاشورلر »

اديب « اوتوره‌رق »

نه او، بر دوشونجه‌لی‌كك وار.

صلاح الدين

هوادن اوله‌لی .

اديب

يوق، هرحالده برشی وار كبی ...

صلاح الدين

شی ... موفق اوله‌بيله‌جكمی‌يز، ديه قورقيورم

ایکنجی پرده

پارسده... متوسط درجه‌ده دوشه‌نمش بر اوطه.. رفیق بکك حجرهٔ مساعیسی... رفیق بك بر بورو باشنده اوتورمش. کمال‌الدین بك ایله کوروشور.

برنجی مجلس

— رفیق بك — کمال‌الدین بك —

رفیق

یوو، عفو ایدرسکز بکم، بن اوایغناتیف حقنده‌کی مطالعاتکزه اشتراك ایده‌مم. نیچون اونی تحقیر ایدیورسکز؟ بزه فنالق ایتدیکی، اوزمانکی ضعفمزی اکلایه‌رق، فرصت قوللایه‌رق او ضعفدن استفاده ایتدیکی ایچونمی؟ حق‌الانصاف دوشونیلورسه بوبابده‌کی اك بیوك قصور، قصور دکل جنایت کیمه عائد اولمق لازم‌کلیر؟ ینه‌او، استانبولك سرسم هیئت وکلاسنه، آلچقلقله قانلری یوغورولمش رؤسای اموره دکلی؟ بنجه ایغناتیف بالعکس شایان تقدیر، وظیفه شناس، ملتنك سعادتنی دوشونور، وبلکه او یولده حیاتنی محو ایدر، فداکار، صادق بر ذاتدر. اونك خدماتی سایه‌سنده‌درکه متبوعی اولان حکومت، روسیه، شرقده نفوذینی آرتدیردی. بو، اونك ایچون نه‌بیوك بر موفقیتدر. دیپلوماسینك اساسی ذاتاً دساساق ویالانجیلق اولدیغی هرزمان تسلیم ایدلمش حقایقدن دکلمیدر؟ او، آدم، نه‌یاپدیسه وظیفه‌سی اوله‌رق یاپمشدر. نه‌دیرسه‌کز دییکز بنم نظرمده ایغناتیف وظیفه شناس، حمیتلی بر دیپلوماتدر. خادم وطن، وظیفه پرور آدملر فنالق ایتدکلری ملت افرادی نظرنده‌ده تقدیر اولنور. بوکون فرانسزلر بسمارق ایچون عادی بر آدم دیه‌بیلورلرمی؟ بن‌ده ایغناتیفی بیوك کورورم.

کمال‌الدین

اویله اما، او زمانك مسئولیتنی، دولت علیه‌نك انقراضه حاضرلانمسی فلاکتنك مجازاتلرینی کیمه تحمیل ایده‌جکسکز؟

« جبینی آراشدیرر »

صلاح الدین

اللهم ! سن بزی موفق ایله .. کتیر شو پروغرامکی ده تدقیق ایده لم

ادیب

« الندهکی کاغدلری آراده بر قارشدیره رق »

باق، بن نصل برچاره دوشونیورم . برکون برجنازه وار ایمش کبی برچوق کشی کیزلیدن سلاحلی اوله رق ، بریمزك اوینك اوکنده طوپلانیرز . هیچ نه دن شبهه لنیله جك .. تابوت تکبیرلر ایچنده قالقـار .. تام باب عالی طریقیله سرکه جی یه اینرکن، .. باب عالی اوکنده دوریلور .. تابوتده کی اولو قالقار .. بو، یا سن اولورسـك یا ، بن ... سلاحیله آرقداشـلر ینه جسـارت ویره رك [بودورك مظالمندن، بو هیئت اداره نك تبدیلی لزومندن] بحث ایدرك شدتلی مؤثر، برنطق ایراد ایدر. بونك ایچون طبیعی مجلس خاص کونلرندن برینی انتخاب ایدر.. باب عالی یی باصارز. اساس بو... تفرعاتنی ده ایستر ایسه ك برر برر اوقویالم.

« صلاح الدین اطرافه عصبی نظرلرله باقینور »

ادیب

نه او، نه باقینیورسك، برشیمی وار؟

صلاح الدین

بریسی کلور، لاقیردیلرمزی ایشـیدیر دیه قورقیورم ده .. هـایدی کل، بنم اودامه کیده لم ده راحتجه قونوشه لم

« چیقارلر »

پرده

کمال الدین

اما آرتق سلطان مرادك خلعنی ، مدحت پاشانك نفی و تغریبنی‌ده محمود ندیمه اسناد ایده‌مزسکزیا!

رفیق

سلطان مرادك خسته‌لغنی بر دوقتور واسطه‌سی ایله اکلایه‌رق ایغناتیف اشاعه ایتدی . سرایده‌کی نفوذی وحرمدن بربسنه یدیردیکی پاره‌لر سایه‌سنده مدحت پاشایی ینه او آتدیردی . واقعا اوزمان ندیم بر حیات دکلدی ، فقط ایغناتیفه بونفوذی ایلك ویرن، اونی بوکا الیشدیران کیم ایدی . بونلر هپ ندیموفك صاچدیغی تخمك سوردیکی فیایزلر دکلی ایدی؟ ندیم فناق خلقی ایچون شیطانك قانندن او قدر یاراتلش که کندی یتشدرمش کبی تعلقاتی،اغاسی بیله ماتی تخریب ایتدی وحالاده ایدیورلر، تحسینلر، هاشملر، محمد علیلر هپ اونك سلالهٔ نجیبه‌سنه اکتساب ایله افتخار ایتمدیلرمی؟

کمال الدین

لکن ایغناتیفك بتون بویایدقلرینك وظائف سفارت خارجنده اولدیغی انکار ایده‌مزسکزیا؟

رفیق

بکم، پك نظری دوشونیورسکز . او تصور ایتدیککز وظائف یالکز کتاب کوشه‌لرنده یر طوتمشلر ، سینمشلردر. نعایات ، فعلیاته کلنجه اوقدر تبدل ایدرکه... کتابلری قاپته‌لم‌ده وجداناً دوشونه‌لم. هرسفیر، سفیردکل حمیتلی الك اوفاق بر مأمور بیله ملتك، دولتنك سعادتی، اقبالی ایچون دیکردولتلرك، لازم کلورسه، محوی اساسلرینی قورمغه معناً ، وجداناً مأذون ، بلکه مجبور دکلیدر؟ حتی بویله بر فرصت اله کچیرویده وظیفه‌م خارجنده‌در فلان‌دیه اوندن استفاده ایتمزسه اونی آلچقلقله تاعینه حقمز یوقمیدر ؟ بالطبع‌جی محمد حقنده نیچون . . . « دوره‌رق » ها بوبحثده تزه‌دن آچلدی ایدی . اپی‌ده اوزادی . اوت، بن سزه سرکذشت فلاکتمی، سفالتمی اکلاتمق ایسته‌یوردم‌ده ماضی‌نك شنیع خاطراتنه عائد بعض محاکماته انتقال ایتمشیدك .

رفیق

او مسئولیتی، او جزایی بن دکل، تاریخ یوکله‌تیر، تاریخ ویرر. اوزمان واوندن صوکره کوزیمه چارپان اك بیوك مجرم سیاسی محمود ندیم‌در.

کمال‌الدین

ندیموف، دکلمی؟

رفیق

اویله‌یا، تا کندیسی، او عصرك اسرافتنه، اویولسز، معناسز مصرفلره سلفلری قطعیاً کوز یومامادقلری حالده عالیلرك، فوأدلرك وفتیله، مقام‌مستقلاً کندینه قالنجه، او مساعده، مسامحه‌دن فضله... قولتوقلادی، آرتیردی. دیون عمومیه‌حدی، حسابی آشدی. روسیه‌سفارتنك حکومتك اجرا آتنه‌مداخله‌سی، امور رسمیه‌ده سفارتك مرجع عالی حاننه کلمسی بونك جنرالدن آلدیغی‌صاری صاری لیرالر، معاشلر اوزرینه باشلادی. شمدی بوراده ایغناتیف‌می معاتب اولور ندیموفمی؟

کمال‌الدین

طبیعی، طبیعی‌درکه ندیم پاشا..

رفیق

بری وظیفه‌سنه فرط صداقتله صاریلیور، دیکری وظیفه‌سی ایله برلکده ناموسنی، حیثیتنی آیاقلر آلتنه آلیور، ذاتاً اندراسه، اضمحلاله مائل وطننه، او مقدس ولی نعمتنه برتکمه دها ایندیره‌رك محوینی تعجیل ایدییوردی. زیرا سفارتدن، دویماز کوزی‌دویورلمق‌ایسته‌نیوردی. ندیموفك دوکدیکی، صاچدیغی دنائت تخمی ذاتاً ذوق وشادی‌یه میال اولان سلطان عزیزك سفاهتلرینی برقات دها آرتدیردی. اونی ملت نظرنده بردرجه دهاصغوتدی. خلع وقعه‌سنك تحدثنه اك بیوك سبب ندیم اولدی. او آدم وزیر اولمقدن‌زیاده اسمنك مسماسی اولمغه غیرت ایتدی. مماشات وتبصبص ایله حکمداری نه‌اولدیغنی اونوتدیره‌جق، وظیفه‌سنی اکلنجه‌دن عبارت ظن ایتدیره‌جك حاله کتیردی.. اونك اخلاقنی بوزدی.

رفیق

ای صوکره، امان چابوق سویله‌یك . مراقمی جلب ایدیور . اونك او اقبالنه کوره..

کمال‌الدین

اوت.. بویله طاتلیاتله آغزندن لاقردی‌النه‌میه‌جغنی آکلامشلر. ایلك اوکجه قره‌قولده علی سعاوی‌بی اولدیرن معهود صوپا میداننه چیقارتمش.. صوکره یوقاریده کونلرجه آج براقلمق ، صغوق صو بانیولری یاپمق ، طرناقلرینی سوکمك ، قونتوق آلتلرینه صیجاق یومورطه قویمق .... بونلر هپ صایه‌له‌رق تهدید اولمش ... دها غریبی هرزمان کندیلرینه انتساب ایله افتخار ایتدیکی، کوکندیکی حسین بك ایله جعفراغا استنطاقه مأمور اولمش ... بوتهدیداتدن‌ده برجواب النه‌مامش. نه‌ایسه اسکی خدمتلری نظردقته المش‌ده سورولمکله اکتفا ایدلمش .

رفیق

أی ، نره‌یه سورولمش عجبا ؟ اونی‌ده بیلیورمیسکز ؟

کمال‌الدین

اوت، صغوق فیزانه ، بونلری اوراده هپ بوخدمتلرده مستخدم برینك اوغلندن‌قولاق مسافری اوله‌رق دیکله‌مشیدم. استبداده‌اوقدر خدمت‌ایتمشکن..

رفیق

نه‌اوله‌جق .. صودستیسی صویولنده تیریلیر .

کمال‌الدین

اوت افندم .... توفیقکزی حکایه بیوریوردیکز .

رفیق

اوت ، بنی‌ده پالاس پاندیراس ضبطیه‌یه کتوردیلر . . . ضبطیه‌ده ، حسن پاشا قره‌قولنده، بیلدیزده دوچار اولدیغم اواشکنجه‌لی انکیزیسیون استنطاقلرینی نه‌سز صورك . نه‌بن سویلیه‌یم ... برتسمنی دمین سزده صایدیکز . دها نه‌لر نه‌لر... انشته‌م‌کبی امایالکزاوزاقدن تهدیداولنمدم. همان‌هپسی اجراده‌اولندی.. هرنه ایسه یالکز شوقدر اکلاته‌یم‌که طراباس غربده نفی ابدی‌یه محکوم

کمال الدین

بیوروك اندم.. دیکله یورم.

رفیق

مکتب ملکیه‌ده ایدم. صوك صنفه یکی ترفیع ایتمشیدم. معهود مدیرك قربان استبدادی اوله‌رق کاملاً سوروان صنفلردن برینی مکتبدن کیدرلرکن کوزلرمله کوردلی پك چوق اولمامشیدی. مستبد نظرلر، متجسس قولاقلر مکتبك هر کوشه‌سنی هردلیکنی آرارشدیرر، قوقلاردی. هپمز بر کوشه‌یه سینر... درسلرمزدن بیله بحث ایتمکه جسارت ایده‌مزدك. او آرالق مدیرك ژورناله انضمام ایدن بزم انشته‌نك، (....) مدیری حقی بکك غیرتیله مشورت اوقومق جنایت عظماسیله متهماً بر اقشام توقیف اولندم.

کمال الدین

وای حقی بك، انشته‌مزمی‌در؟

رفیق

اوت اما، بوقدر تعجبکزه سبب... یوقسه بر شیمی وار؟

کمال الدین

اوده کیتدی ایدی‌ده...

رفیق

اویله برشی ایشتدم ایدی. اما تفصیلاتنی اوکرنه‌مدم. مراقده‌یم، صلاح، اوغلی، ده هیچ مکتوب کوندرمدی. بیلیورسه‌کز قوزوم اکلاتسه‌کز.. نصل اولمش؟

کمال الدین

ایشیدیشمه کوره کندندن دیشلی‌جه برینی ژورناله قالقیشیر.. اوده بونی بیوك افندینك آدملریله کوروشیور دیه برکیجه قالدیرتیر.. استنطاقدن اول بر قاچ کشی کلمشلر... قورتاره‌جقلرینی وعد ایتمشلر.. آغزینی ارامق ایسته‌مشلر.. اغلامش.. یمین ایتمش.. دولته، صداقتندن، سرایه حسن خدمتندن بحث ایتمش.. درجۀ صداقتنی اثبات ایچون سایۀ شاهانه‌ده آز آدم سوردیرمدیکنی، آز خانمان سوندیرمدیکنی سویلش.

کمال الدین

« کسەرك »

واه ، هانکیسنی ترجیح ایدەجکمی بیلەمم ، دوغریجەسی اونی تفریقدن عاجزم. رأیکزه بیراقیورم .. بنی نصل بولوارلر اورتەسنده سرسری سرسری دولاشورکن یول کوستردیکز .. المدن طوتدیکز . تنسیب ایتدیککز جمعیتەده تقدیم ایدرسکز

رفیق

بن اتحاد وترقی نك اعضاسندن اولمغله مفتخرم . لکن اوبرقومیتەدەده طانیدقلرم واردر. آرزو ایدرسەکزسزی اورایەده تقدیم ایده بیلورم. مادامکه رأیمه بیراقیورسکز سزیده جمعیتمزه کوتوریرم .

کمال الدین

پك اعلا ، سز بیلیرسکز .

رفیق

شیمدی برآز ایشلرم وار. برآزدن بنده کیدەجکم سزیده بوناپارت سوقاغنه کوتوریرم .

کمال الدین

بوناپارت سوقاغی ۲۵ نومرو دکلی -

رفیق

أوت، برآزده سز نصل ونه مجبوریتله بویله برسیاحت سفیله مزاحمنه قاتلاندیکز اکلاتك. «یرندن قالقەرق» مساعده کزله ایچریلی اولمەدن شوتدقیق اولنەجق اوراقی کتیرەیم. هم سزی دیکلرم همده اونلری اوقورم .

« رفیق چیقار »

ایکنجی مجلس

— کمال الدین —

« کزینەرك ، یالکز »

نەسویلیەجکمی بیلەمیورم. بورایه کلیشمده برمقصد یوق که اونی سویلیەیم

ایدلدیکمی ایشیدنجه جداً سویمنش ایدم.. طرابلسده آز مدت بولندم. اورادن، اواضطراب زندانلرندن اورانك والی وقوماندانی رجب پاشانك ، اوعالی همت بیوك عسكرك لطفیله قورتلدم. او ، نه عالیجناب ، مرد آدمدر.

کمال الدین

استانبولدهده اپی مدحنی ایشیدیلیوردی..

رفیق

اورادن مصره قاچدم.. برمدت پارهسز، سرسریانه اسکندریه، قاهره سوقاقلرنده دولاشدم.. برقولاینی بولوب ـ اوزمان دهاوفات ایتمامشیدی ـ والدهیه برمکتوب کوندردم.. یوللادیغی پارهلر برمدت دها بنی ادارهایتدی. اورادن بریولنی بولدم. بورادهکی کنج احراره التحاق ایچون مصردن چیقدم. بوراده، پارسده ایلك اوکجهلری اولدقجه صیقنتی چکدم. آچ قالدم. سوقاق اورتهلرنده قالدم. دها ژونلك حیاتکزك ایلك کوننده بوآجیلری بوجریحهلری سزه تمامیله تشریح ایتمك ایستهمم. اول امردهاحمد رضا بکك، اومحترم بابامزك پازار کونلری (قافه سوفله)ده ویردیکی وعظلره، نصیحتلره دوامه باشلادم. چالیشدم. غیرت ایتدم. ایشته برقاچ سنه درده شورای امتك نشرنده چالیشیور، خدمت ایدیورم... ئهی سزك استانبولدن مهم حوادثلرکز وارمی.

کمال الدین

هیچ برشیلر یوق.. هرشیلر بیلدیککز کبی.. یالکز بوراده محترم جمعیته عرض خدمت ایچون کلش حقیر برجزؤ بولنمغله مفتخرم.

رفیق

خایر، هیچ کیمسه حقیر، عاجز دکلدر. او، استانبول محیطنه مخصوص تعبیراتی اوهراده، اوعاطل، مسمم سما التنده بیراقیکز. بوراده هرکسك کندینه کوره برموقعی، جمعیت بشریه ایچنده کوچك بیوك کندینه عائد بر وظیفهسی واردر. هیچ برآدم حقیر اولهماز. وظیفهسنی ایفا ایدن هرکس کندی حکومتنك، وجودینك اك عالی، اك بیوك حاکمیدر. پك اعلا بکم، شمدی هانکی جمعیته داخل اولمق نیتندهسکز؟ اتحاد وترقیهمی، تشبث شخصی وعدم مرکزیت قومیتهسنهمی...

کمال الدین

اوخبرلری اکلایه بیلیرمی یم افندم ؟

رفیق

البت .. اکلایه جقسکز .. بومسرتلر یالکز بزه ، شوکا ، بوکا دکل بتون ملته ، بتون عثمانلیلره عائددر . هرکس دویملی ، هرکس بیلملی ، هرکس سویملی .. باقك اوچنجی اردودن بر آرقداش نه یازیور « کاغده کوز کزدیره رك » روم ایلینك یالچین طاغلرنده قیام ایدن اردونك دلاورلری اوزرینه حکومت دنیه نك ، ملعون مرکزك کوندردیکی ، سوق ایتدیکی ازمیر فرقهٔ عسکریه سی (بز دین قارداشلریمزه سلاح آتمایز) دیه ، تفنکلرینی ، قاتجلرینی ، جبخانه لرینی ، سونکولرینی کندیلرینی اوراپه کوندرن ملعون قوتك یوزینه فیرلاتمشلر . اونلرده طاغده کی قهرمانلره التحاق ایتمشلر . وار اول ناظم ! . بوصرف سنك همتك

کمال الدین

عجایب .. اما بوناظم دیدیککز کیم . .

رفیق

بردوقتور ، جمعیتك اساسلی اعضاسنك ، ارکانندن برقهرمان . . بورادن چیقوب قاچ دفعه تبدیل قیافتله اناطولی نك ایچریلرینه کیردی . نفر اوله رق اردویه داخل اولدی .. افکار اهالی یی آچمغه خدمت ایتدی . ازمیر فرقه سنی جانلاندیردی .

کمال الدین

یا !

رفیق

شمدی برده ، استانبولی ، قورقاق ، جانسز باب عالی یی ، ییرتیجی خونخوار ییلدیزی بو وقعه ، بو حادثه نه تلاشه دوشورمش .. اواداره رزیله یه ، اودنیلره بوندن بیوك برضربه ، وطنی سون بتون حمیتلی عثمانلیلره ، بتون کنج ترکلره بوندن فضله برموفقیت اوله بیلورمی ؟ بو وقعه نك مابینده کی صورت تأثیرینی ده اورا ارکانندن بری ـ بنی اولجه اوزاقدن طانیردی ـ باقك نصل آکلاتیور ؟

کمال الدین

وای ، اونلرله ده مخابره ده می بولنورسکز ؟

برنلاکت یوق که اونی اکلایه‌یم .. یوق نلاکت واریا ... بوده بنی کندیسی کبی مملکت ایچون چالیشمق، اویولده حیاتنی محو ایتمك مقصدیله برسیاحت ضروریه‌یه چیقمش صانیورده سرکذشتمی، دیکله‌مك، آکلامق ایسته‌یور. دوشونمیورکه .. بن بورجدن بورجلیلرك الندن قاچدم . . آله‌جقلیلره ترتیب ایتدیکم یالان سورولری بنی بیله بیقدیریوردی. ایچه صیقشدیرمغه باشلادیلر. برکیجه قمارده ایچه غیب ایتدم . بر سورو بورجده قمارخانه‌ده پیدا اولدی . ارتق هیچ کیمسه‌نك کوزینه کورونه‌میه‌جکمی اکلادم.. ایرتسی کون قونوانسیونله‌را کبا دوغریجه بورایه تشریف ایتدم . ایشته بنده ژون ترك اولدم. واقعا بورایه کلیشمده پك مقصدسز دکل .. استانبولدن دویغلورده قلمده‌کی معاشمه سکز یوز ، بیك غروش ضم اولنور امیدیله کلدم. همان او دقیقه عودت ، پادشاهه دعا، ژونلکه توبه ایشدن بیله دکل .. اونلرکده موده‌سی کچدی‌اما.. هرنه ایسه استانبول پولتیقه‌سی بو.. انسان بویا! .. شمدی بونی رفیقه نه‌یولده اویروب چویروب اکلاته‌لی . . ژونلك طریقه نیچون نه مجبوریتله کیردیکمی ، نصل برپروغرامك اسیری اولدیغمی ... نصل ونه یوزله سویلی .. شی ، شواما نصل بریالان بولسه‌م .. مکتبدن قوغلدم‌می دیسه‌م.. بوپك اونك سرکذشتنی د اولور .. هم هانکی مکتبدن دیه‌جکم ؟ بن یاشده حریف .. ـتبدن چیقه‌لی قاچسنه‌لر اولیور.. برسیله قونوشیوردق.. سوردیلر.. قاچدم‌دیسه‌م.. امانره‌یه سوردیلر، نصل قاچدم ؟ بوده ایش یاصوری‌ویرسه.. بوکونه کنجه‌یه قدر استانبولدن بریره چیقمادم دیکه .

اوچنجی مجلس

— رفیق ، کمال‌الدین —

رفیق

« کیره‌رك »

عفو ایدرسکز بکم ، برآز کجیکدم اما .. باقك سزه نه‌مسرتلی خبرلرم‌وار بومسرتلی خبرلر .. عقلمی باشمدن آلدی پاردون

کمال الدین

استانبولده ، ایچنده بولنور ایکن دویمادیغمز برچوق شیلری .. بوراده

رفیق

اوت ، بز دویارز .. بزمده اونك کبی خفیه‌لرمز وار .. فقط وظیفه‌لری باشقه ومقدس .. اونککیلر ملتی ، وطنی محو وپریشان ایتمکه اوغراشیورلر بزمکیلر ملتی اوظالمك الندن قورتارمغه چالیشیورلر . «کاغدلری قارشدیررق» شونك، بونك ظلملرینه ، اعتسافلرینه دائر اوفاق تفك بعض اخبارات‌ده وار. بونلری هپ مرکزه تسلیم ایتملی .

کمال الدین

دوغریسی ، اه ایچون بیوك غیرت ، باری اه موفق ایتسه ایدی .

رفیق

البت موفق اوله‌جغز .. جسارتمی هیچ برزمان قیرمادم . قاچ سنه‌درکه شوزاده عائله‌مدن، قارده‌شمدن، هرشیلرمدن اوزاق یاشایورم آنام، بابام اولدی مکتوبله خبرالدم.. اغلادم .. ینه هیچ برزمان جسارتی، امیدی الدن بیراقمادم بویله ایش نتیجه‌یه یاقلاشدیغی زمانمی مأیوس اوله‌جغم ؟ بومقدس نتیجه‌یی البته کوره‌جکز . هم دوغری، جدی برمقصدله چالیشیلان هانکی ایشده موفق اولنمامشدرکه؟ «کوزلری اوکنده‌کی کاغدلره ایلیشه‌رك » امان آزقالدی ، شو مطبوع بیاننامه‌لری پوسته‌یه ویرمك ایچون حاضرلامغی ، اوزرلرینی یازمغی اونوتیوردم .

کمال الدین

نه‌بیاننامه‌لری بك افندی .

رفیق

ملتی، خلقی ارشاد، ایقاظ ایچون اراده صردده لزوم کوردکجه مرکزده بیاننامه‌لرقلمه النور بزبونلری مستنسخ ایله تکثیرایدرز، طبع ایلرز.مملکتك هرطرفنه یوقلارز، عادتا اساله ایدرز. کچن سنه ظهور ایدن ارضروم اختلالی هپ بوبیاننامه‌لر ایله‌حاصل اولمشدر. طانیدقلریمه یوللامق ایچون بوسفرکیلردن برقاچ دانه یانمه المشیدم. پوسته‌یه بیراقه‌جغم. مساعده‌کزله آدره‌سلری یازه‌یم‌ده.

کمال الدین

رفیق

آدینی سویله‌مك لازم دکل .. بوذات ، یاخود دها طوغریسی بوحریف ایشك کندی حسابلرینه موافق نتیجه ویره‌میه‌جکنی هپسندن اول اکلایورده بزه خوش کورنمك ، یارانمق ایچون اخباراتده بولنیور . اسکیدن اورادن الدیغی درسله اومشئوم قوت‌حسابنه اجرا ایلدیکی خفیه‌لکی، شمدی‌ده اورادن یوز چویره‌رك اسکی دفترلرینی یوقلاتمامق ایچون ، بزه قارشی استعمال ایتمك ایسته‌یور .

کمال‌الدین

تحف شی .

رفیق

اوت ، بوحال ... اوراجه پك بیوك برتأثیر اجرا ایتمش، حتی همان‌مقصد مقدس اسعاف ایدیلیور ، قانون اساسی باغشلانیورمش. یره باتسونلر، وکلادن براچق ، مجلس خاصده بیوك برآدم اوستریایه برقاچ ولایت ترك ایدیله‌رك اودولتك قوۀ عسکریه‌سیله بوعصیان محقك، بواختلال اجتماعینك باصدیرلمسنی تکلیف ایتمش .. دیکر بررزیل روسیه‌نك قوتنه کووه‌نمش

کمال‌الدین

نه آدملر ، یارب !

رفیق

بکم ، سز اوخائنلری نه‌ظن ایدیورسکز.. ایشته بوکون اوملعونلر خنکار اسکله‌سی مقاوله‌سنه استنادایله قره برونه روس عسکری دوکمکی دوشونیورلر. بوقدر سنه‌در اوغراشیله‌رق قازانیلان اختلال عسکری‌یی.... دوشونك برکره برقوت اونی اداره ایدن ال علیهنه چویریلیور .. حکومت برعصیان اولورسه نه ایله باصدیره‌جق عسکرله .. عسکر اونك علیهنه سلاح بدست اولیور . اهمیتنی دوشونك‌ده نه امکلرله قازانلدیغنی اوکا کوره حساب ایدك .. صوکره اوقاتللر ، وحشیلر بونی، بواختلالی برضربه ایله محو وپریشان ایتمکی تصور ایدیورلر .. بوقوتی ، تکمیل ملتك مدار استنادی اولان اواتحادی اجنبیلره چکنتمك ... فقط روم ایلی‌یه اوقدر امنیتم وارکه

چالیشدق. نهایت سنك یالکز سنك سایهٔ لطفکده بوسعادتی کورمکه موفق اولدق.. اللهم سن دائما دوغری نیتلیلرك معینی‌سك .. کمال‌الدین بك باقکز، اوقویکز « تاغرافی اوزاتور » وطن ، مقدس یووامز حریتنی قازانمش . . . نه‌سعادت.. بزم کبی کندیسنك صیجاق آغوشندن ظالم ، قانلی اللر ایله آیرلمش آتلمش یاورولرینی ینه اورایه ، رحیم، مشفق کوکسنه چاغیریور. وطن بوکون مسعوددر، ملت بوساعتده بختیاردر. بومژده‌یی سلانیکده‌کی ارقداشلرمز بزه تبشیر ایدیور ، وطن قورتلمش، ملت تعالی ایدیور . عثمانلیلره قانون اساسی باغشلانمش. خایر باغشلانمامش ، حاشا بر بیوك ملته هیچ برشی باغشلانه‌ماز . عثمانلیلر، او ملت اتحاد ایتمش... عسکرله او قانونی آلمشلر ، ظالملرك النده قوپارمشلر... بوکون ملت بختیاردر، بوکون وطن اعلان شادمانی ایلر، بوکون ظالملر قهر اولور ، مظلوملر ، استبداده آلت اولمغه تنزل ایتمیان بتون افراد ملت، آه هپسی مظلوم ایدی، بوکون سوینور.

« آغلار »

کمال‌الدین

« متأثرانه »

بکم ، بکم ، نیچون اغلایورسکز؟ متأثر اولیورسکز؟ هرکس کبی سزده سوینسه‌کزآ، کولسه‌کزآ...

رفیق

« متهیجانه »

بنده‌کی مسرته حدمی تصور ایدیورسکز . خائنلرك النده پارچه‌لانیر، قیورانیرکن.. اونلره ضعفمی، عجزیمی حس ایتدیرمامك ایچون اغلامادم، کولدم، قهقهه‌لرله کولدم. اونلر بکاظلم ایدرلرکن بن یوزلرینه کولدم. اویولده اولسون، اونلردن انتقامی الدم. فقط بوکون بنی اغلامقدن، مسرتله کوز یاشی دوکه‌رك اولجه بیرکمش بتون زهرلی آجیلرمی آتمقدن منع ایده‌جك بر قوت یوق . آغلایه‌جغم. اونلر بنی کدرله اغلاتمق ایسته‌یورلردی. بن مسرتله اغلایه‌جغم.

« کمال‌الدین باقینور »

رفیق

حریت .. مشروطیت .. بونلری عثمانلیلر ، بز ، عالم نظرنده‌کی بزحقیر ،

بو بیاننامه‌لرده نه‌لردن بحث ایدرسکز.

رفیق

ایستر ایسه‌کز بو اوکمده‌کنی اوقویه‌یم‌ده دیکله‌یك «اوقویه‌رق» وامرهم شوری بیلیم.. اویویورمیسکز. ای اهالی نه‌دوریورسکز.. جانکزه، مالکزه عرضکزه، سزك واجدادکزك ناموسکزه تجاوز اولنیورده سسکزی چیقارتمیورسکز. اویانکز، کوزلریکزی آچکز. حالا اللهدن قورقمایه‌جق، پیغمبردن اوتانمیه‌جقمیسکز؟ اجدادکزك قانیله آلنمش، طوپراغنك هرذره‌سی اونلرك اجزای وجودیله یوغورلمش مملکتکزی برآلای ظالملر اجانبك تعرضنه آچیق بیراقیورصوصیورسکز. برقاچ کونه قدر مملکتکز تقسیم اولنه‌جق، عثمانلیلق آدی دنیادن سیلنه‌جك. کوچه‌لر کبی طاغلرده، چوللرده ذلتله، مسکنتله دولاشه‌جقسکز. بونی کوزه آلدیریرسه‌کز پك اعلا ... صوصکز ... اویله ایسه اویویکز... ای اهالی، ای ترکلر اویانکز.. بوکون... «قپو اوریلور»

دردنجی مجلس

— رفیق ، کمال‌الدین ، قپوجی —

رفیق

Entrez

قپوجی

Un télégramme pour vous, monsieur,

رفیق

Vous vous êtes fatigué, je vous remercie de votre peine,

قپوجی

Mais il n’y a pas de peine,

« قپوجی چیقار »

بشنجی مجلس

— رفیق ، کمال‌الدین —

رفیق

« تلغرافی آچار ، اوقور ، مسرتله باغیره‌رق »

آه یاربم! اللهم بیوکالکی شمدی برقات دها اکلایورم. یا کمال. اوغراشدق.

سلامی

آه بوخبری کتیرن تاغرافی آچنجه . . آز قالدی چیلدیریورم .

رفیق

بن اوخبری دها شمدی آلدم

رشاد

واه، واه ... « کمال‌الدینه » بکم، اویله نه‌یه یبانجی باقینیورسکز عثمانلی دکلیسکز؟ نیچون بزم مسرتلرمزه اشتراك ایتمیورسکز؟

رفیق

زواللی، دها پك یکی، پك بیکانه.. دها بوکون کلمشیدی.

رشاد

نه‌اولورسه اولسون...بیورك.. هایدی.. پارسك کوبکنده محتشم برعثمانلی ملی بایرامی یاپه‌لم.

« بر دها هپ قوجاقلاشورلر »

احمد

آرتق وطنمزه عودت ایده‌جکز.. عائله‌لرمزه قاووشه‌جغز.

سلامی

اوت ، ماتك دوکولمش یاپراقلری ، بزلر ، تکرار یشره‌جك ، تکرار جانلانه‌جغز.. آه‌عجبا بن عائله‌می، بزم اوی بوله‌بیله‌جکمی‌یم؟ بورایه کلدم‌کله‌لی هیچ بر خبر آلمدم.. کیم بیلیر نره‌ده‌درلر؟

احمد

بن باسکه استانبولك سوقاقلرینی بیله اونوتمشم‌در .

« قپو چالینور »

یدنجی مجلس

— اوالکیلر، فخری —

رفیق

Entrez

فخری

« تلاشله کیزه‌رك »

ذلیل زواللیلر قازاندق . . بوکون مسعودز ، مغرورز . اواسکی اسکه‌لری اوزرمزدن آته‌جغز . . ترکلره ، اسناد ایدیلان اوقصورلر جنایتلر ماته ، او محترم خلقه دکل اونی اداره ایدن اللره ، حکومت ظالمه‌یه ، وحشی برقوته عائد ایدی . بزم نزیه ، صاف ، پاك اولدیغمزی بتون جهان اکلایه‌جق ، تقدیر ایده‌جك . بزی عفو ایلیه‌جك ...

« دیشاریدن ایاق سسلری ایشیدیلور »

کمال‌الدین

رجا ایدرم . کندیکزی ضبط ایدك .. خسته اوله‌جقسکز . . سیکیرلرکز تکمیل آیاقده ..

رفیق

ملت حریتنی قازاندقدن صوکره ، نه ضرری وار؟ نه‌اهمیتی وار؟ راحتسز اولمشم .. اولمشم بیله . بوده برسعادتدر

« قپویه شدتلی ضربه‌لر ایندیریلور »

التنجی مجلس

— اولکیلر ، رشاد ، احمد ، سلامی —

رفیق

« طوپلانه‌رق »

Entrez

سلامی

« کیره‌رك »

قورتلدق ..

احمد

وطنی ، ماتی قازاندق .

رشاد

بز ، بدبخت عثمانلیلرده حر اولدق ، تبریك ایدرم رفیق ،

رفیق

ماتی ، تبریك ایده‌لم ، کالك قوجاقلاشه‌لم .

« قوجاقلاشورلر »

اوچنجی پرده

بر کوشك قاپوسنك اوکی . . . اوفاق بر باغچه . . پارمقلق سوقاقدن آیرلمش . . . برایکی تخته صره

برنجی مجلس

— صلاح الدین ، رشید —

رشید

اوراسی اویله اما ، بزم کندی کندیمزه اوقومیته جیلغه تشبث ایتمکلکمزی پك تحف ، پك کولنج بولیوردم . . بز . . دوشـون بر کره ، بز قومیته جیلق ایده جکز.. بز ، بوحالمزله ، بوچیلغینلغمزله مملکتك اصلاحنه اوغراشه جغز .

صلاح الدین

یوق، اویله دیمه . . بن ینه او خدمتمزی... ولو موفق اوله میه لم ، ولو بزم چالیشمامزه لزوم کورلمه دن ، وقت قالمه دن وطن حریتنی باشـقه بیوك اللرك غیرتیله استحصـال ایتمش اولسون . . بن ینه او بیوك نیت واوفاق تشبثمز ایله افتخار ایدرم. بو، بنم حیاتمك الك پارلاق صحیفه سنی کوسترر.. او کونلر بزه فکر حمیتك ایلك کوك صالدیغی دقیقه لردر .

رشید

چوجقسك به ، هله شو دوشوندیکك شیئه باق ، « بر آز دولاشور »ها بن اودایپکدن ده برشی آکلامادم.

صلاح الدین

نیچون ؟

رشید

اونه جدیت،اونه کندینی بکه نیش،هم اویله کیمسه یه کوزوکمه دن،استانبوله کلدیکنی سزه ، اقرباسنه بیله حس ایتدیرمه دن بردن بره ارا کزه کلیو یریشکدن برشی اکلایه مدم . . چوجقمیدر نه در ؟ . اکر بن اونك یرنده اولسه ایدم.. بوقدر سنه لره وطنمدن اوزاق . .

وطن قورتلش... هپ...

«طیقانیر... سویلیه‌مز... قوجاقلارلر، اوپوشورلر»

رفیق

عثمانلیلر حر اولمش، اسارت زنجیره باغلانمش، دکلمی؟

فخری

سز هپ دویمشسکز.. دیمك.. اویله‌یا.. بومسرتلی اجتماع اونی بکا اولدن اکلاتمالی ایدی.. آه سرسم قفا..

رفیق

بزی هپ، تلغرافله مژده‌لدیلر. سن نره‌دن...

فخری

بنم هیچ طانیدیغم‌ده یوق.. هپسی محو اولدی. هیچ کیمسه قالمدی. بکا کیم خبر ویره‌جك.. بکا کیم اهمیت ویره‌جك...

سلامی

بکا مناستردن بر ارقداش یازمشیدی..

فخری

دیدمیا، ارقداشـدن‌ده محرومم.. یولده حسیبدن دویدم.. بر مژده‌م وار، نه‌ویررسك دیدی.. سویله‌دی. بومژده‌یی المق ایچون بن حیاتمی بیله فدا ایدرم. صوکره قوشدم بورایه. رفیقه خبر

رفیق

او نره‌یه کیدییوردی.

فخری

مرکزه... برندن دویمش.. بوکون غالبا تکمیل ترکلر اوراده طوپلانه‌جقلر، بایراملاشه‌جقلر، اعلان شادمانی ایده‌جکلرمش. فرانسه اکابرندن بعض ذوات‌ده تبریکه کله‌جکمش دیه طویمش اصلی وارمی یوقمی.. آکلامغه کیدییوردی.

بر قاچی بردن

اوت، هپ کیتملی... او مسرتده بولنملی...

پرده

برشی یاپمدق .. نه‌یاپدیسه جمعیت یاپدی .. بز کندی کندیمزه پك عاجز برقوتز حکمتیله‌درکه Union fait la force بوکون یکدل‌وجان اوله‌رق برله‌شن متحد عثمانلیلر، قوجه قوم نجیب عثمانی حریتی قازاندی . . ظالملرك باشنی ازدی . افتخار اوملته اومعظم قوته عائددر. بزاوفاق برخدمتده بولندق دیه اوکونمکه حقمز یوقدر سائر عثمانلی اجزای وطنندن هیچ فرقمز یوقدر هرجهتده حریتك استحصالی یولنده‌کی خدمتدبیله سائر ابنای وطنله مساوی‌یز دیورلر.

رشید

غریب فکر اما.. هرنه ایسه، اونلرحقندده آغز آچلمازکه.. نه‌دیرلرسه ایواه، ای باباکدن نه‌خبر وار ؟ فرقنده‌سك‌یا اوده نه شوم آدم ایمش . . . یوقسه شمدی سنده مساوات وار . دیه بویله برbaba ایله افتخاردن محزوممی قاله‌جقسك

صلاح‌الدین

صوص ، صوص ، کدرلرمی آیاغه قالدیرمه .

رشید

ها ایشتدیکمه کوره ، دایبکی سوردیرنده اوایمش . اما دوغریسی اقربا بیننده بیوك خدمت .. اویله‌یا دایبك‌ده سورولمسه ایدی مصره ، پارسه قاچمایه‌جقدی .. قاچمانجه‌ده ، ژون اوله‌میه‌جق ، وطنی ایچون اجرای خدمت ایده‌میه‌جکدی.. اونی بیراق‌پارسی‌کوره‌میه‌جکدی.دیمك اونك بتون او موهوم خدمتلرینه‌باباك سبب اولدی. نصل بوقیاسی بکندکمی .

صلاح‌الدین

صوص ، اه عشقنه ، دردلرمی اویاندیرمه

رشید

زواللی صحیح سن ، اوکیتدکدن صوکره . ابی صیقندی چکدك کنج یاشنده عائله‌مزاحمنی اوزرینه الدك . مقصد اقصاك اولان تجارته سلوك ایتدك . زواللی .. بریره اوذق برسرمایه ایله‌شریك اولدك‌ده حکومتك تجارتی تهدیدی، ملتك‌صنایعی تحقیری ضربه‌لریله‌حیاتنك‌ایلك دقیقه‌لرنده بلك‌بوکلدی.

صلاح الدین

صوص او اغزکدن چیقان نه‌در ، ایشتمسونلر ، ژورنال ایدرلرها

رشید

کچدی . . اوبولی‌نك پازاری ، سوراشککی نیکده‌یه .. نره‌ده اوقبادایی:. کلسون آلنی قاریشلارم اوژورنالجیلرك هپسی بلاسنی بولدی .. اما خاطرك قالمسون ، سزك پدر بك افندی اوجهتده‌ده ، دورك خفیه زمره وکروهنه برمسلکداش سایه‌سنده تقدیم ایتمشدی‌یا . .

صلاح الدین

صوص ، صوص

رشید

اوت ، اکر بن دایبکك برنده اولسه ایدم . بوقدر سنه‌در وطنمدن ، ملتمدن ، عائله‌مدن اوزاق ، اوقدر سفالت ، مزاحم ایچنده کیجه‌یی کوندوزه قاتوب ، چالیشه‌رق ، اوغراشه‌رق — بوقدر ینه‌ده ایناتمه‌یا —حریتك النفسنی ، کورسه‌ایدم . اونك کبی سکوت ایله برکوشه‌یه چکیلیر .. بدلا کبی آلقشلردن قاچارمی‌ایدم. هیچ اولمازسه اوخدمتلرمك ، اویورغونلقلرك ، معنوی ذوقلرینی ، مکافاتلرینی آلور ، سوقاقلرده نطقلر ایراد ایدر . آلقشلره ، . اودائما هرکسی تهییج ایده‌جك لاقردیلر سویلیه سویلیه آرتیردیغم ال شاقیردیلرینه تبسمله‌مقابله ایدر . نطقلرمده هپ کندی حیاتمه ، حبسخانه ، منفا عذابلرینه ، شوکا بوکا عائد فقراتی تکرار تکرار سویلر ، او آلقشلردن دویه‌جغم حظله قوللرمی صاللاردم .

صلاح الدین

دیوانه ، اوسویلدکلریکی هپ ژونلکه مهتدی اولانلر یاپیور . صانکه اوزرلرینه ییغلمش ملوث یوکلری اوصورتله آتمغه چالیشیورلر .

رشید

اما آرتق ، دایبکك کی قدرده کندینی دوشونمه‌مك فضله .

صلاح الدین

یوق‌اما ، اونك‌ده یالکز اونك دکل برچوقلرینك برمطالعه‌لری وار. بز

ایکنجی مجلس

صلاح الدین

« یالکز »

بوده یالکز چکدکلرمی اوندن عبارت ظن ایدییور ، اواسکی نازلی معیشتدن محروم قالمقله متأثرم صانیور حالبوکه کچنمك ، آچ قالمامق ، آناجغمی یاشاتمق ، اوکا آجیلرمی اکلاتمامق ایچون نه‌لری کوزه آلدیرمش ایدم مغازه‌مز افلاس تهلکه‌لری آلتنده صاللانیوردی . حکومت اجنبی تجارتی وقایه ایچون تجارتمزی یرلی تجارتی ازییور محو ایدییوردی . حکومت ملعونه اصول حمایه وسائره ایله تجارت وصنایعه معاونت ایده‌جك یرده محوینه چالیشیوردی .. آه ، اهالی اهالیده حکومتك پلانندن آیرلمایور اجنبی مالنه رغبت ایدییوردی . اونلرده معذوردییا . نه‌ایسه اه ویرده‌ده شوقازاندیغمز ، یاشادیغمز دور حریتده بتون عثمانلی تجارت قارداشلرمزله چالیشه‌رق اولکی آجیلری اونوتمق بر عثمانلی تجارتی تأسیس ایتمك موفقیاتی ملی بنی امیدلندیرییور . « براز دورر » اوف فقط بنی بتون بومادی شیلردن ، بوضربه‌لردن زیاده اوزن یوران اویله شیلر واردی که اونك قارشیسنه قولی قنادی قیرلمش .. چیقه‌مامق .. عالمك ، عالم کبی بنم ده نفرت ، لعنت ایتدیکم برباباك نسلندن دنیایه کله‌رك هرکسك تحقیرلی نظرلری آلتنده

«صحنه‌نك صول طرفنده برکوشه‌یه دوغری کیدر »

اوچنجی مجلس

— صلاح الدین ، رفیق ، صبیحه —

رفیق

« باغچه طرفندن همشیره‌سیله کلیرلر کن »

شوصولمش ، سونمش ، بنم امللرم کبی قورومش ، اختیارلامش باغچه‌ده دولاشیوردم‌ده چوجقلق ، کنجلك ، دقیقه‌لریمه ، اوحرارتلی زمانه عودت ایدییورم صانیورم .

بیچاره . هم امید ایتدیکك کبی قازانه‌مدك . . آلیشدیغکدن آشاغی برمعیشته قاتلاندك . هم‌ده ، آی تجارتله مشغول ایمش ، اصنافمش دیه‌رك هرکس طرفندن تحقیرلره هدف اولدك... پاردون.. پاردون. قصورمه باقمه ،ایسته‌میه‌رك سنی متأثر ایدیورم .. شاقه ایده‌جك زمان اولمدیغنی اکلایه‌مدم .. اما انکارده ایده‌مزسك‌یا باباك اولدقجه ، کبار ، اصلزاده برآدم ایمش . هم اصل تحفی زواللی ؛ سن اوقوردیغك بنای سودایی ، کاشانه عشقی . اوحکایهٔ غرامی‌ده ییقدك ، پارچه‌لادك که چوقدندر بحث ایتمیورسك دیمك . اوندن، اومحبتدن‌ده یورغون قالدك .

صلاح‌الدین

اووف ، اووف ، سن‌ده آصیله‌جق . زمانی تام بولدك

رشید

هایدی، هایدی بیایرسك‌که سنی سورم‌ده ، قیزدیرمقدن خوشلانورم.اما .

صلاح‌الدین

سکسان یاشکه کاسه‌ك چوجقلغی بیراقه‌میه‌جقسك . ذاتاً بزم اواسکی قومیته‌جیلك نیتنه ایلك ضربه‌یی اوران ، ایندیرن سنك بوخفت مشربك اولمدیمی ؟ دیوانه . سنی‌ده نزدن ایچمزه آلدق ایدی !

رشید

نه ایسه اکلایورم‌که برآز دها دورسه‌م عصبیتکی برقات دها خیرپالایه‌جغم اللهه اصمارلادق برازایشلرم وار هم ادیبی کوره‌جکدم.

صلاح‌الدین

اه سلامت ویرسون برازدها اوتور دیمم

رشید

بن‌ده بولاقردیکه آلدیرمام بیله ..

صلاح‌الدین

«رشید کیدرکن آرقه‌سندن»

ادیبك کوللرندن اوپرم

صبيحه

نه ايشته اوتوردق ، سويله باقالم . صلاح الدين سن ده اوتورسه‌ك آ ،

رفيق

اوت بن كوزل آرامام شعری سورم ، برقادين نصل شعر اولور. بونی اكلاته‌مام. بو بر روحدركه انسانی جذب ايدر بر يازی،بر منظومه نه‌وقت شعردر. بونصل قولايلقله اكلاتيله‌مازسه برقادين بركوزل نصل شعر اولور. نصل اولورسه سويلور . بوده آكلاتيله‌ماز. آه بنم زواللی عشقلرم هپ بويله كنديلكندن‌می سونه‌جك.. ايشته

صبيحه

اختيار ژون، ياقيشيرده‌يا..

رفيق

نه‌دن اختيار اوله‌جقشم دها اوتوز التيسنده‌يم .. بر آز متاعب حيات ايله ازلمك ايله... آه، ايشته پارسده ، برقيز ، قيز دكل ملك ، ملك دكل بلكه دها باشقه برشی . . سوييوردم‌كه .. خاطرمه كلدكجه.. اوت اونی ، چيلديره‌سی‌يه سوييوردم. اوده مقصدیمی،جمعيتمزك خدمتلرينی تقدير ايدرك بكانه‌نوازشلر... اونی‌او قدر سور،اونسزاوقدر ياشايه‌مازدم‌كه.. بركون بردن بره‌ازدواج‌ايتدكلرينی، زوجيله برلكده‌پكينه كيده‌جكلرينی‌كلدی بكا سويلدی.. هم بنی دوكونه‌دعوت ايلدی.. آه ، شو فرانسز قادينلری، نه‌قدر كوزل، نه‌قدر عاليجناب اولورلر ايسه اولسونلر، بوعشقی، اوقدرمادی تلقی‌ايدييورلر، اوقدرهيچه‌صاييورلركه.

صبيحه

آيول، بن‌ده آز قالدی .. اونوتييوردم . محبتن‌ده بحث ايديورز. يانمزده بر دانه دها وار.

رفيق

كيم؟ وای، صلاح الدين‌می ؟..

صبيحه

قيزارمه، قيزارمه

صبیحه

رفیق، خاطریکه کلیورمی؟ اعدادیده ایکن شوراده شو کوشکده کی علی پاشانك قیزی ایله...

رفیق

صوص آبلا صوص .. اوقیزجغز نه اولدی . شمدی اوده عائله کورولتیسی ایچنه قاریشمش.. چوجقلری ایله ...

صبیحه

زواللی چوجق فلان نره ده .. کلین بیله اولمادن کنج یاشنده متورماً کیتدی ذاتاً ضعیف برشی ایدی . « صلاح الدینی کوره رك »وای، صلاح الدین ده بوراده ایمش، بردن بره قارشومه چیقنجه قورقدم.

صلاح الدین

اوت بوراده ایدم ، بوراده اوتوریبوردق

رفیق

ارقداشك کیتدیمی ؛

صلاح الدین

شمدی کیتدی ،

رفیق

ها ، ابلاك ، فریده ایچون اولدی ، دیدك ایدی دکلی ، زواللی پك شعر طرزلی برقیزجغز ایدی .

صبیحه

اوت .. او آتش ولو برلحظه دوشدیمی .. قابی برتحف ایدرمش. کیده لی بش سنه قدر اولیور .

رفیق

یوق ،اویله دکل بن قادینلرده برشی، برروح آرارم که اونی سوه رم برقادین شعردر، کوزل اولمیه بیلیر . کوزل درده شعر دکلدر . اوروح یوقدر . بن کوزلی ، کوزللکی دکل اوشعری ، اوروحی سوه رم .. شواقشام سرینلکنده قاپونك اوکنده اوتورالم ده برآز هوا آلهلم . بنده فکرمی اکلاته یم .

جزئی اعتدالی الدن براقق.. امللرمزه، مقصدلرمزه، اوقدر سنه‌لك مساعی وقان وکوز یاشی ایله الده ایدیلان حریتمزه اوقدر بیوك ضربه‌لر ایندیره‌جکدرکه.. اوزمان هم داخلده بسله‌دیکمز، هم خارجده اومدیغمز موفقیات وتوجهات اویله بر اضمحلاله...

صلاح الدین

ها دایی بك، شمدی خاطرمه دیکر بر مسئله دها کلیور..

رفیق

اوده نه‌در صلاح؟

صلاح الدین

شمدی، بونلردن، بو الچقلردن بر قسمنك جرملری، هم جرملرینك اك بیوك، اك مدهش قسملری پك اسکی زمانلره، بوندن یکرمی بش اوتوز سنه اوللرینه راجع اولیور. عجبا او جرائم حقنده مرور زمان اولمامشمیدر.

رفیق

خایر، صلاح، خایر... واقعا جزا دعوالرینك صورت رؤیتنه دائر اولان قانونده؛ اصول محاکمات جزائیه‌مزده صراحت یوقدر. فقط قانون مدنیمزده، مجله‌ده مرور زمانك اسباب انقطاعیه‌سی تعداد اولنور واونلردن برنده‌دینورکه متغلبه‌قورقوسیله اجرای محاکمه‌ایدیله‌مزایسه مرورزمان جریان ایتمز، اونلرك هپسی متغلبه، ظلمه دکلمی ایدی. او وقت ید غالبه‌ده ازلمیورمی ایدك. هپمزی او اللر پارچه‌لامیورمی ایدی. اوزمان نه اونلری محاکمه ایده‌جك بر هیئت وار ایدی. نه‌ده اونلردن عرض شکایته بزده قدرت. او زمان عدالتك یالکز اسمی وار ایدی. بوکون الحمد له مجلس مبعوثانمز وار. اونلری محاکمه ایده‌جك دیوان عالیمز وار. اونلر حقنده، اونلرك جنایتلری ایچون شاید مرور زمان جریان ایتمك لازم کلورسه بو زماندن اعتباراً باشلایه‌جقدر.

دردنجی مجلس

— اوالکیلر، حقی بك، تماشاجیلر —

اهالی

«اوزاقدن»

یشاسون حریت، یشاسون عدالت، قهر اولسون استبداد، کبرسون

رفیق

نه‌ایسه ، سزك وقتکز اما ، بزه عیب آبلا ، حسابجه بنی توبیخ ایتمك ایسته‌یورسك.

صبیحه

یوق... صلاح‌الدینك محبتی...

صلاح‌الدین

امان، دایی بك سزه برشی صوره‌جقدم. عقلمه کلش ایکن صوره‌یم..

صبیحه

باق لقردی قارشدیریور.

رفیق

سویله یاوروم.

صلاح‌الدین

هرکس مراق ایدوب دوریور . او اسکی هیکل استبداد وکلا وقرنا حالا موقع عزواحتشاملرنده دوریورلر.. برطاقلری دوشدیسه‌بیله الآن هیچ برینه بر جزای مؤثر تطبیق کورولمیور. هرکس هیجانده.

رفیق

آیول، شاشیورم ، بواهالی بوقدر تجربه مستعد ایش‌لرده نیچون اوتوز سنه‌در سسلرینی چیقارمامشلر، اوقدر زمان نیچون ظلمه ، قانلی استبداده بوینلرینی اکمشلر. شمدی میدانی آچیق بولدقلری ایچون‌می پاتیردی‌ایدیورلر. موجودیتلرینی بللی ایدیورلر . پاتیردی‌یی اوزمان یاپوب‌ده نیچون اومیدانی کندیلری آچمامشلر.. اوغلم شمدی بزه هرشیدن زیاده اعتدال لازمدر . بز نه‌قازاندق ایسه اعتدال ایله قازاندق، بونده دوامزده ینه سکونت واعتدال ایله ممکن اوله‌جقدر. بزم بتون ژونلرك بوقدر سنه‌لك مساعیسیله، سکونتله، اعتدالله، بوحریتی ، حریتی دکل حریتك دها اسمنی قازاندق . بوکا لایقیله صاریله بیلمکلکمز ، اونی الده ایتمکلکمز ینه اعتدال ایله ممکن اوله‌جقدر . بوقدر سنه‌لك معتدلانه مساعیمزه قارشی اونلر او اللرندن نمایشدن باشقه برشی کلیانلر ایکی کون صبر ایده‌میورلرمی؟ البته اونلرده لایقلرینی کوره‌جکلردر. بوکون

صبیحه

وای بك ایمش . . بك ایمش . . شکر یاربی اوده کلدی « آغلار . »

صلاح‌الدین

آی بابام ایمش . « رفیق سکوتله دیکلر »

حقی بك

وطنداشلر ، بز منفالرده ، زندانلرده ، زنجیرلر، آجلقلر،صوسزلقلر آلتنده ایکله‌دك . هیچ مأیوس اولمدق متمادیاً چالیشدق بولندیغمز یرلرده نشر افکار احرارانه‌یه خدمت ایتدك، افق وطنده آچیله‌جق بو مبارك زهرهٔ حریتی بکله‌دك ایشته بو کون « قوقاردینی کوستره‌رك » بوملی اشارتلری طاقمغه کسب استحقاق ایتدك . « اهالی اللرینی اتکلرینی اوپرلر ، قوجاقلارلر »

صلاح‌الدین

« کندی کندینه »

نه‌ده چابوق احراردن اولمش دها منفاسنده والی‌یی ژورنال ایدوب عزل ایتدیره‌لی ایکی آی اولمیور . ژوناللرینك مرکبی قورومدی اختیار مهتدی .

رفیق

« کندی کندینه »

بو آدمك ریاکارلغی ، ایکی یوزلیلکی صرف منفعت ایچون اوغراشمسی ، منفعتی نه طرفده کوررسه همان اورایه میلی بنی اوقدر اولدیریورکه نصل اسکی دوره درت ال ایله صارلمسی مابیندن آلدیغی صاری صاری لیرالر ایچون ایسه بو کون طریق هدایته دونمش کوزو کمسی‌ده صرف منفعتی ایچون... نه اخلاق یاربی .

حقی بك

قارده‌شلر ! ایشته اویمك، قاچ سنه‌در اشیکنی اوپه بیلمك دعاسیله اغلادیغم یووامك قاپیسنه کلدك . . چکدیکم ظلملر ، اعتسافلر ایله وجودم یپراندی پك یورغونم .. استراحته احتیاجم وارمساعده کزله اویه کیره‌جکم . چالیشه‌لم . اتحـاد ایده‌لم اعتدالی الدن براقمیه‌لم . . البت اوقاتللردن انتقامیزی اله‌جغمز، یوق دها ایسی اونلری عدالت الهیه‌یه بیراقه‌لم . . یشاسون حریت «اهالی‌ده اشتراك ایدر» یشاسون عدالت «اهالی‌ده سویلر» یشاسون مساوات «وکذا اهالی»

خفیه‌لر «بر آز صــوکره» یشاسون حریت ، یشاسون مساوات ، یشاسون کنج ترکلر یساسون حقی بك

رفیق

ینه نمایشجیلر. غالبا منفیلردن برینی کتیرییورلر.

« باغچه طرفنه طوغری کیدرلر حقی بك برآرابه‌یه بیندیرلمش ، قوقارتلر؛ بایراقلر طاقمش اهالی طرفندن احاطه اولنمش یشاسون صدالری آره‌سنده کتیریلور.»

حقی بك

« اهالی‌یه خطاباً »

ای محترم وطنداشلر، عزیز قارده‌شلر بوقدر سنه‌در مملکتی‌ایصیران ،ییان پارچه‌لایان استبداددن بوکون بزم، اوت‌مفتخرانه‌سویلیورم، بزم وارقداشلرمزك مساعیٔ احرارانه‌سیله،چوق شکر اللهه،حریتی قازاندق، ملت خلاص اولدی. استبداددن خفیه‌لرك مظلم دیشلرندن قورتلدی.

ای اهالی .. بز حمیتپروران ملت ، بز احرار امت ، حریتك استحصالی ایچون ، بیلسه‌کز، بیلسه‌کز نه‌قدر چالیشدق، یورولدق ، ضرر یوق، مادامکه ملت یولنه‌در حلال اولسون اوت قانمزی دوکدك اوملعون خفیه‌لرك پنچه‌سنده ایکله‌دك. بوکونکی مسرت بونلرك هپسنی اونوتدیردی محو اولسون استبداد .

اهالی

محو اولسون استبداد، کبرسون خفیه‌لر .

Vive la constitution,à bas les espions

حقی بك

اوت ، اوملعون خفیه‌لر ، اویزید دینسزلر ، مســاعیٔ احرارانه‌مزه مانع اولمق ایچون نه‌لر یاپمادیلر . نه جنــایتلر ، نه دنائتلر ، اجرا ایتــدیلر . قانلی اللریله بزی، بتون حریتپروراتی عائله‌مزك،چوجقلرمزك صیجاق آغوشــندن آییردیلر . قوپاردیلر . اولادمزی اغلاتدیلر . عائله‌مز چراغنی سوندیردیلر . بوکون اوعائله یوواسنك اوکنده قاچ سنه‌در ضبط ایتدیکم تأثراتله آغلایورم .

اهالی

یشاسون احرار ، یشاسون حقی بك .

«... ندالریله اهالی اللرینی، اتکارینی اوپرلر . رفیق ، صلاح‌الدین ،صبیحه باغچه‌دن کلورلر »

حقی بك

باقدم، ریختمده بر ییغین خلق قارشیلامغه کلمش. بورایه کتیردیلر شوبزم «اهالی‌ده نه‌قدر نازك وخاطر شناس

صلاح‌الدین

«کندی کندینه»

بونی اولجه اکلایه‌بیلسه ایدك نه‌اولوردی.

رفیق

بیورك ایچری کیره‌لم‌ده، استراحت ایدك.

« صبیحه خانم ، حقی بك ، صلاح‌الدین ایچری دوغری یورورلر »

رفیق

« حقی بکك آرقه‌سندن »

«احرار امتدن بیوك آدم.

پرده

یشاسون اخوت «کذا اهالی» یشاسون قانون اساسی «کذا اهالی» یشاسون اردو «کذا اهالی» یشاسون عسکر «اهالی» یشاسون اعضاسندن اولمغله مفتخر اولدیغم اتحاد وترقی جمعیتی

اهالی

یشاسون جمعیت ، یشاسون حقی بك

صلاح الدین

« کندی کندینه »

وای بابام ، جمعیته داخل ایمش ده خبرم یوق

« صبیحه خانم ، رفیق صلاح الدین بکلر ارابه‌دن قوجاقلار ایندیررلر اهالی یشاسون صدالری اراسنده داغیلیرلر »

صبیحه

آه ، نهایت کله بیلدك

صلاح الدین

« متأثرانه »

بابا

رفیق

یارین ایچون کله جکم دیه یازمشدیکز . . خبر ویرسه‌یدیکز ده استقباله کلسه ایدك «کندی کندینه» بو آدمی کوردکجه ده تویلرم اورپرییور

« صبیحه خانم اغلار »

حقی بك

طربزونه کلدم ، باقدم که اداره واپورندن بر کون صوکره بر روس واپوری وار .. اسکی حسابجه اداره واپورینه بینه جکدم . بر کون اوراده قالدم روس واپورینه بیندم .کلدم . . افندم .بو بزم واپورلرده هیچ باقمایورلر . بر کون صوکره قالقدق .. اداره وابوری دها حالا کله جك

صلاح الدین

« کندی کندینه »

نه‌چابوق ، نه‌چابوق اهتدا

مستفید اولمغه، خلیالریمی اونکله، اما سندن صکره، اونکله تزیینه حقم یوقمی؟ بن بونعمتی از کلفتلر نتیجه‌سندمی الده ایتدم.

« خدمتجی قهوه‌لرینی کتوریر »

بدیعه

اوف سن بوکون هروقتکی کبی آماللی دها بن سویه‌دن حس ایتمك ایسته‌میورسك. پك مادی دوشونیورسك . بن نه‌عشقمزك، نه‌ده یووامزك سعادتندن، نه‌ده تجارتخانه‌مزك اقبالندن قورقیورم. بنی دوشوندیرن یاورومزدر.

صلاح الدین

هله شونك دوشوندیکنه باق. آه سز آنا، نهایت قادین دکلیسکز. سودیککز شیلرك برلحظه یانکزدن آیریلسنه تحمل ایده‌مزسکز. او قدر خودبین، اوقدر خود اندیش اولورسکزکه... بر چوجق ایلی مکتبه کیتمکله نه اولور. برچوجق، هم ارکك بر چوجق لیلی بر مکتبه کیتمش، هفته‌ده بر اوینه کلیور. مکتبده شوراجقده... برچوجق که یاشی کوچك ده دکل. یدی یاشنده. آه یا انکلتره‌ده اولسه ایدیکز نه یاپه‌جقدیکز؟ انکلیز قادینلری آنا دکلمی؟. droit d' ainesse جاری اولان او کبی مملکتلرده عائله‌سی یاننده قالان، فاملیا ثروتنك وارث یکانه‌سی اولان ـ ثروت انقسامه اوغرامسون دیه ـ اکبر اولاددر. دیکرلری بر طریقه، برمسلکه انتسابه مجبوردرلر. ایشته بویله‌لکله انکلتره‌نك الك اصیل، الك زنکین فاملیالری اولادلرینی اکمکلرینی چیقارمق ایچون اوستralیایه، هندستانه، یکی زه‌لانده‌یه، قناده‌یه کوندرییورلر. دوشون برکره... سزك کبی بورنکزك اوجنده‌کی مکتبه چوجقلرینی کیجه یاتیسنه ویرمکله متأثر اولمیورلر. او آنالر یاورولرینی قپلانلرله، تمساحلرله کورشمکه، چیپلاق قوملرله یاقیجی کونشلر آراسنده آلتون، الماس دیه نانپاره‌لرینی آرامغه، ایصیرغان، بوزلر ایچنده متمادی تپیلرله زوزکارلانه روزکارلانه، فجر شمالیلرله آیدینلانه آیدینلانه فوق، بالینه صیدینه یوللایورلرده آغلامیورلر، اونلر قادین دکلمی؟.

بدیعه

اوف ایچیمی صیقدك. بنم دوشوندیکم او دکل. استقبالندن اندیشه ایدییورم. هم اویله تا انکلتره‌دن، اوزاقلردن نه‌یه مثال کتیرییورسك. ایشته بزم قومشو

دردنجی پرده

اون ، اون ایکی سنه صوکره . . . . ، اوقاق بر صالون . . . وقت ، صباح

برنجی مجلس

— بدیعه ، صلاح‌الدین —

بدیعه

بك ، بو کیجه هیچ اویویه‌مادم . پك قاریشیق رؤیالر کوردم . عادتا قورقدم ، حالاده‌دوشونجه‌دن کندیمی آله‌میورم .

صلاح‌الدین

الحمدلله . قورونتو ایده‌جك ، دوشونه‌جك نه‌مز وار ؟ سنی بن اسکیسندن . یوز قات فضله سومیورمی‌یم ؟ یوقسه پاره جهتندنمی مراق ایدییورسك ؟ ایشته . باق ، اللهه‌شکر ، قاهره‌ده یکی بر شعبه دها اچمغه موفق اولدق . بانقه‌لر بزم‌ایچون . او قدر بیوك بر قره‌دی آچیورکه ...

بدیعه

أوف سن‌ده بو تجار قفاکی براز بیراق‌ده ...

صلاح‌الدین

اونی بن نه‌قدر امکلرله قازاندم . هیچ‌اونی قولای ، قولای براقه‌بیلیرمی‌یم ؟ تجارته سلوك ایده‌جکم دیدیکم زمان بابام بنی اودن قوغیوردی . صکره نه‌ایسه . اننه‌م بوکا مانع اولدی . سنی ایلك اوکجه بوفکرله سودم . بومسلك اسکی‌دورده . بنی از سفالته‌می دوشوردی . شمدی براز لذائذندن ، استراحتندن ، تمتعندن .

امان سن ده ، وطنه خدمت یالکز مأموریتده بولنمقله می اولور . رسمی مأمورلرك ساعت رقاصی کبی کیدوب کلمکدن ، اکلار اکلامز ویریلان ایشلوی ماکنه کبی چیقارمقدن ، بر زنجیر کبی چالیشمقدن بشقه نه دکرلری وار ؟ شقایی براقده جدی قونوشالم . دها کچن کون سن دیمیورمیدك؟وطنی ، ملتی تشکیل ایدن هرفردك منافع خصوصیه سی ضمننده اووطنه بخش ایتدیکی منافعله در که اووطن ، اوملت ترقی ایدر . هم انسان باباسنك ، بیوك باباسنك کیت کیده جد اعلاسی حضرت آدمك خدمتیله افتخار ایده بیلورمی ؟

صلاح الدین

اه ایچون بنم ده خدمتیله ، وجودیله افتخار ایدیله جك بر بابام واریا... ای اما ، شو حدتك خوشمه کیدییور . بن اوغلمی مأمور کورمك ایسته یورم . والسلام . بنم کبی پیس تجارت متابعنه قاتلانه رق عادی ، سفیل اوله جغنه راحت ایتسون .

بدیعه

استقلال شخصی یی کورله تن بو پیس طریقی ، کندی الامکنه دکل باشقه لرینك مساعیسنه عرض احتیاج دیمك اولان بو عادی مسلکی بوکون ، مدافعه ده اصرارك بنی پك قیزدیریور . آلایجیلغك صره سی دکل.. ایچمی قوردییور . بنی شو مراقدن قورتار .

صلاح الدین

نه مراق ایدییورسك . اونی ده مغازه لردن برینه آلور ، چالیشدیریرز .

بدیعه

بنی ینه قیزدیرییورسك . بن اوکا حر ، سربست برمساعی زمینی حاضرلامق ، اونی سلطنت شخصیه سنك یکانه آمری کورمك ایسترکن ...

صلاح الدین

وای سن حکومت مطلقه طرفداریمیسك ؟

بدیعه

اوف . بوسنك لاقیردی یی ترس اکلامش کبی انسانی قیزدیرمه ك یوقمی؟ صباحدن بری بوش یره بکا چکه چالدیردك . بن سکا بوبحثی برازتسلی ویرسون

حسنیه خانم اوغلنی ماداغسقاره کوندرمدیمی ؟ تیزه‌مك ایکی اوغلیده هند دکزلرنده کمیجیلك ایتمیورلرمی؟ بن اوغلمك آتیسنی مراق ایدییورم.

صلاح‌الدین

مراق ایده‌جك نه‌وارکه «کوله‌رك» آدم سنده بر ایکی سنه کچدکدن صکره اقلامك برینه قاییرتی ویریرز. سایهٔ شاهانه‌ده کچینیر کیدر.

بدایعه

آلایی براق . بن یاورومه ایله بر تربیه ویرمك ایستیورمکه بر چوق مکتبلردن چیقمش، مکمل تحصیل کورمش کنجلرك آچ‌قالدیغی، سوروندیکی شو دورده اوغلم تحصیل وتربیه‌سی وعرفانیله اقرانه تفوق ایتسون . پارمقله کوسترلسون.

صلاح‌الدین

ینه خود بینلك ایدییورسك. سنك چوجغك، بزم چوجغمز اویله‌اولسونده یشقه‌لری نه‌یه اولمسون ؟ بر مأموریته قودیریرز. راحت ایدر کیدر.

بدایعه

خود بینلك اولسون نه‌اولورسه اولسون بن بو آرزویی بر درلو ایچمدن چیقارهمم. هم مأمورمی اولمق؟ اه کوسترمسون. کچدی اوچاملر بارداق اولدی. شمدی کیم مأمور اولیورکه... یالواریورلر ، او قدر نضله معاشلر ویریورلرده تقیید حریتدن باشقه بر شیئه یارامیان او پس طریقه کیمسه کیرمیور . هم کچن کون بر غزته‌ده اوقومشیدم .نافله بوش طورماسون دیه باب‌عالینك یاری‌یه یقین بر قسمنی عمارتمی، خسته‌خانه‌می بیلمم نه‌یاپمق نیتنده ایمشلر.

صلاح‌الدین

اوراسی معلوم . اما ، چوجقلغی براق . وطنك ، ملتك سعادتی هپ مأمورین رسمیه‌نك النده دکلمی؟. اونلر اولماسه حفظناالله. مساعده ایتده‌اوغلمز وطننه خدمت ایتسون . اوفیضلی طریقده ترقی ایتسون . حمیتلی برمأمور اولسون . بابالریمز ، بیوك بابالریمزهپ اویله یتیشه‌رك وطنلرینه، ملتلرینه بیوك بیوك خدمتلر ایتمدیلرمی ؟

بدایعه

مادامکه اوشمدی حردر ، اونك ، اویاوروجغك حریت فکریه‌سی ، استقلال تصوراتی یوقمی ؟

بدیعه

جانم اودها پك کوچك‌ــه هم اناسنه حرمت ایدر .

صلاح‌الدین

یوق، بن اونی بسبتون کندی فکرنده سربست براقق ، حتی تشویق بیله ایتمامك ایسته‌رم ...مسلك تعیینی اوقدرمهم برمسئله که... برمسلکه کیروب کندنده استعدادسزلق کوره‌رك محروم موفقیت قالنجه (بنی بوطریقه آنام، بابام صوقمشیدی . پریشان اولدم ، محو اولدم..) دیه بزه طعن ایتمسنی‌ده‌ایسته‌مم.. اونی تمامیله سربست بیراقه‌جغم.حتی اوقدر لعنت ایتدیکم ، هانی دمین مدافعه ایدر کبی کوزوکه‌رك سنی قیزدیردیغم حکومت مأموریتنه سلوك ایده‌جك اولسه بیله برشی دیه‌مم. . باکه کندنده ، اوکا ، اومسلکه استعدادوار، ترقی ایدر .

ایکنجی مجلس

--- اولکیلر ، صبیحه ---

صبیحه

« کیره‌رك »

وای چوجقلر ، نه‌زمان قالقدیکز ؟

صلاح‌الدین

ایجه اولیور . سزك کلین خانم افندیله غوغا ایدییوردق .

صبیحه

نه غوغاسی بو ؟ بربرینی سودنلره ، زوج زوجه دکل ، عادتا عاشق وعاشقه اولانلره بونی هیچ یاقیشدیردمم . نه‌اولدی ؟

بدیعه

بزم کوچکك استقبالی حقنده کوریشیوردك .

صبیحه

اه ، اه . عجله‌سی نه آجانم . چوجقلر سز بنی عادتا قیزدیرییورسکز.

دیه آچمش ایدم. دائما چوجقسك . شمدی برده حکومت مطلقه، یوق بیلمم نه‌دیه . . .

صلاح‌الدین

قیزمه ملکم . . . صحیح، علم‌اه نه‌دیمك ایستدیککی اکلایه‌مدم ایضاح ایدیویرسه‌ك نه‌اولور ؟

بدیعه

آه مداهن آه . اوت بنم نظرمده، مادامکه حرز. هرشخصك وجودی ، دماغی بر حکومت ، مستقل بر حکومتـدر . اونك اوحکومتـك حاکم مطلقی عقلدر . حکومتلر برطـاقم طبیعی وموضوع قوانین اجتماعیه واقتصادیه‌یه تابع اولدقلری کبی انسانلرده مملـکتلرینك قانوننه تابعدر . اونی تمامیـله مستقل برحکمدار، لشکر وجودینه آمر براسـکندر کورمك ایسترکن سـن هندك بیلمم بوندن قاچ بیك سـنه اولـکی Manou قانونلرینك اورته‌یه قویدیغی‌قاست اصـولنجه اونی مسلك پدره سلوك ایتدیرمکمی ایستیورسـك ؟ اوکا بشـقه برایش بولملی . .

صلاح‌الدین

بونه‌درجه فکر حریت. بدیعه !. بوکونـکی مناقشه چکه‌مزی اپی‌یوردی . یاسنك اولقردیلریی جدی‌یه حمل ایدوب حدتك ، اوعصبی جوابلرك اوقدر خوشمه کیتدی‌که ... ای‌سویله باقه‌لم اونی‌نه‌یاپمق ایستیورسك ؟

بدیعه

امل بویا . بن اونی معـدنجی کورمك ایسـترم . یاوروجز اویله معـدن قویولرنده، دامارلر ایچنده آمر برمهندس طوریله دولاشدقجه اومحتشم ماکنه‌لرك کورولتیسی آره‌سـنده ، طاغلر، قیالر قوپارکن میتی ، مینی صداسنی یوکسـلته یوکسلته عمله‌یه حکم ایتدکجه...

صلاح‌الدین

یو، دور ... فکریکك بونقطه‌سنه‌اعتراض ایده‌جکم،اولـکی مطالعاتـکه‌اشتراك ایدییور، یالـکزسنی‌قیزدیرمق ایچون‌الای ایدییوردم . اماشمدی‌بوفکریکی قبول ایده‌مم . حرقفالی برقادین بویله دوشونملی.. نه‌یه مسلك تخصیص‌ایدییورسك

بدیعه

باری اه تقصیراتنی عفو ایلسه ایدی.

صبیحه

آه. کیجه‌لری او سوردیکی آدملرك اسملرینی صـایه، صـایه، صایقلایه، صایقلایه، یتاقدن برفیرلایورکه.. نه‌یاپه‌جغمی شـاشیریورم. طولاشیر، پنجره‌یی آچار، صارقار، ینه طولاشیر. سویلنمکه‌باشلار. (او اولدی. فلان دکیزه آتیلدی. شونی بوغدیلر. بیلمم اوته کینك باجاغنی کسدیلر. بویله یاپدیلر) دیه طولاشیور. یاتیور.

صلاح وبدیعه

«ایکیسی بردن»

زواللی، زواللی.

صبیحه

آه بن، اختیار یاشنده چیلدیره‌جق دیه قورقیورم.

صلاح

الجزاء من جنس العمل اما، نه‌قدر اولسه ینه بابام، آجیورم.

بدیعه

امان نه‌قاتی یورکلیلك

« خدمتجی خانمك قهوه‌سنی کتیرر. »

صبیحه

طویدیکزمی. رفیق قالقدیمی؟

صلاح

خیر.

صبیحه

اقشامده کیج کلدی ایدی. راحتسز اولمسه ایدی باری. آدمجغز یورغوندرده.

صلاح

اویله کیجه یاریسی کلیشی‌ده براز تحف یا. سزه سویلیه‌جك مهم بر شیئمی وارمش.

« اوتوره‌رق »

ایکیکزکده قولاغنی چکه‌جکم .

صلاح‌الدین

ای آرتق بیودی . دوشونیله‌جك زمان کلدی .

صبیحه

طورك . نه‌اوایورسکز . او دها یا بشنده‌در یا آلتیسنده... آرتق هرایش بیتدی‌ده .

بدیعه

خایر ، یدی ... کچن قندیلده یدیسنه باصدی .

صبیحه

او ، یك بیوکمش ، جانم نه دوریبورسکز . قیزده اراسه‌کز آ . توبه،توبه دها ایکی کونلك شی ایچون . . . یدیسنده اولورمی هیچ ؟ یکی باصدی ایسه یدیسنده ضایالماز .

صلاح‌الدین

اننه‌مك تلاشی شمدی اکلاشیلدی . کندیسنی کوچولتمك ، اختیارلغی اونوتمك ایچون طورونك یاشنی صاقلامغه چالیشیور . هایدی برپاش، ایکی یاش فرق‌اولسون ، نه اولورسه اولسون ینه طورون صاحبی‌سك ..

« ذیلی چالار »

صبیحه

نه ظن ایتدك ، البت صاقلایه‌جغم . اه اختیارلتمسون .

صبیحه

« ایچری کیرن خدمتجی‌یه »

قهوه‌می بورایه کتیر قیزم .

صلاح‌الدین

ای بابام نصل ؟

صبیحه

هروقتکی کبی . دائما دوشونیور. توبه، استغفار، تسبیح... شمدی براز اویویوردیده طیشاری چیقدم. زواللی یك معذب اولیور.

دایمك قهوه‌سی . غزته‌لرده کلنجه کتیری ویر .

صبیحه

خفیف شکرلی اولسون .. اویله ایچر .

صلاح‌الدین

دایی بك ... صباحلین بویله نه اوقویورسکز ؟ .

رفیق

بزم نه اوله‌جق ... خواجه‌لق ... مکتبده یاورولریمه درس حاضرلایوردم پیس مسلك دائما اوقومق ، دائما چالیشمق ، .. لکن طاتلی درده ...

بدیعه

ای ، بك افندی بوقدر سنه‌در خواجه‌لقدن بیقمادیکزمی ؟ دائما عین شیلری ، عین پروغرام داخلنده تقریر ایتمك ...بکا قالیرسه جان صیقار .

رفیق

خایر قیزم ، خایر . بنم حیاتم ، ذوقم بتون اودر . اوندن بیقمق دکل کیت کیده دها حرصله صاریلیورم . بن اونك سایه‌سنده یاشایورم . درسلرمده مثلا برمناسبت کتیره‌رك او ، اون طقوزنجی عصرك تاریخ سیاسیسندن بحث ایدرکن خواجه‌م متوفی البر سوره‌لك تقریرلرینی ، وبیوك آدمك جانلی ، روحلی جمله‌لرینی دوشونه‌رك اوقدر یاشار ، اوقدر متلذذ اولورم‌که کندمدن کچرم . خواجه‌لق حیاتدر ، خواجه‌لق محبتدر . سز حیاتدن بیقیورمیسکز ؟ سز - بربریکزی چوجغکزی سومکدن وازکچیورمیسکز ؟ بنی هیچ برمسلك بوقدر کندیسنه ایصیته‌مدی . بومسلك بنم حیاتمدر . بن اونکله یاشارم ، اونکله دوشونورم. طلبه‌م بنم یاورولرمدر .بن‌اونلری سورم اونلرك محبتیله‌چالیشیورم. اوسائقه ایله یورولوم .

« خدمتجی قهوه کتیرر »

صلاح‌الدین

هرمسلك کندینه انسانی بویله ایصتمسه چالیشیله بیلورمی‌که ؟ بن شو تجارتك اوقدر مزاحم ومتاعبنه قاتلانه‌رق . . کیجه کوندوز شورادن مال کتورمك، شورایه خام اشیا سوق ایتمك ایچون دوشونورکن... ها دایی‌بك..

صبیحه

یوق جانم طالعنالغنی بیلمزمیسـك ؟ ساعتی طورمش ایمش . فرقنده اولمقسزین اسکله‌یه اینر . صوك واپوری قاچیرر. یالی‌یه کیده‌مز. برآرابه ایله بورایه چیقار.

بدیعه

تحف فکر . تونله بینمیوب کیروسی کیری‌یه بورایه‌قدر چیقمق .

صبیحه

تونلدن‌اورکیور. سیکیزلرینه‌طوقونیورمش.دوشونسه‌ آقیزم،دیله‌قولای... سرای بورنندن یدی دقیقه‌ده بکقوز. انسانده نه‌صفرا قالیر. نه‌برشی. دورك شوکا باقه‌یم.

« صول طرفده‌کی قپودن کیرر.»

صلاح‌الدین

بزده شوداغنیق شیلری طوپلایه‌لم .

اوچنجی مجلس

— رفیق . صبیحه ، بدیعه ، صلاح‌الدین —

صبیحه

« رفیق ایله کله‌رك »

اوچوقدن قالقمش ... کتاب اوقویورمش .

بدیعه ، صلاح‌الدین

بیوریکز .

رفیق

« اوتوره‌رق »

صباح شریفلر خیر اولسون قیزم . صباح شریفلر خیر اولسون اوغلم .

« سلاملاشورلر ، صلاح‌الدین ذیلی چالار . خدمتجی کلیر »

صلاح‌الدین

« خدمتجی‌یه »

رفیق

خایر قیزم . چوجقلغمدن بری اویولده خدمت ایتمکدن چکینمدم . بن ملته مبعوث اوله‌رق‌ده خدمت ایدرم. اوملت بنی کندیلکندن، کندی‌ارزوی قلبیسی ایله ایسترسه . . . یوقسه اونلر بنی ایستسونلردیه اورته‌یه چیقوب پروغراملر نشر ایدرك ، اوته‌دن بریدن آدملر بولوب غزته‌لرله کندیمی مدح واعلان ایتدیره‌رك ، اونلرك حریت افکارینی چاله‌رق دکل ...

« خدمتجی غزته‌لری کتیرر »

او، باقه‌لم بوکون نه‌حوادثلر وار .

صلاح‌الدین

بن شو اوستریا، مجارستان اختلافنی مراق ایدییورم...

رفیق

« غزته‌لری قاریشدیره‌رق »

دها مجارستان کسب استقلال ایتدیکی زمان اویله برپاتیردی قوپاجغی اکلاشیلیوردی. « اوقویه‌رق » ها ایشته پشته‌دن بر تلغراف.. اوستریا علیهنه‌شدتلی نمایشلر اجرا ایدلمکده‌در. قرال اعلان حرب نیتنده‌در. قابینه حالا تردده‌در. قابینه‌نك سقوطندن قورقیلیور.

بدیعه « غزته‌دن »

ویانه‌دن خصوصی بر تلغراف . خرواتلر ، لهلر مختاریت ارزوسنی اظهار ایتمشلردر . بوبابده آرای عمومیه‌یه مراجعت ایدلمسی فکری اورته‌یه سورلمکده ایسه‌ده هرایکی قطعه‌ده اجتماع ایدن قوای عظیمهٔ ملیه‌یه نظراً بوکبی تشبثاته لزوم قالمه‌دن اوستریانك اشبو ارزو وتمایلاته مماشات ایده‌جکی ظن اولنمقده‌در. تفصیلاتی مفصل مکتوبمله پوسته‌یه تودیع اولنمشدر.

صبیحه « غزته‌دن »

یوقوهاما مخابر مخصوصی باقك نه دییور . اوچ برنجی صنف ، ایکی ایکنجی صنف زرهلیلردن والتی قرووازوردن مرکب اوله‌رق ژاپونیااصولرینه مواصلت ایدن عثمانلی دونماسی شدتله القشلانمشدر . بومناسبتله دونما آمیرالی شرفنه وییلان‌ضیافتده ژاپونیاده متمکن عثمانلی تجارندن اوچیوزکشی‌قدرحاضر

بوسفرکی انتخابات ایچون‌ده نامزدلککزی وضع ایتمیه‌جکمیسکز ؟

رفیق

خایر اوغلم خایر . نامزدلك ، مبعوثلق نره‌ده، بن نره‌ده . . . بن مبعوث اوله‌جق اقتداری کندمده کوره‌میورم. مبعوث اوله‌رق ملتك، وکالتی صفتنی حائز اوله‌رق ، اوملت معظمهٔ عثمانیه‌نك مجلس عالیسنده اونك حقوقنی مدافعه ایتمك ، ملتك ، وطنك بتون بومعزز شیلرك سعادت ویافلاکتی ، حیات ومماتی اونك ویره‌جکی فضله بر رأیه معلق اولمق ، اونك خطالی رأییله ملتك تهلکه‌یه دوشمسی احتمالی هرآن موجود اوله‌بیلمك ... بونك ایچون نه‌اقتدار لازم... بن جسارت ایده‌مم .

صلاح‌الدین

سز اوقدر زمان اوروپاده بولندیکز . ملتك سلامتی ایچون قانکزله ، جانکزله اوغراشدیکز. بوکونده اك مهم، اك عالی برمکتبده معلم بولنیورسکز.

رفیق

اوغلم نه‌اولورسه اولسون ، بتون بوسویلدکلرك اولسه ، اولسه شخصمه اوفاق وظاهری براهمیت ویردیره‌بیلور . هله اوبر فکرکزی هیچ بکنمدم . قومیته‌جیلك ایتمکله مطلقا مبعوث اولمق لازم کلمزیا . اوباشقه مسلك .. اوبری باشقه . . . بری ایچون برآز جسارت ، برآز ثبات لازم . اوبری ، اوبری مبعوثلق . مملکتك استقبالنه آمر اولمق .. کندمده اولیاقتی کورمیورم .

رفیق

نه‌دکرسز ، قیمتسز بعض ادملر بوندن اولکی انتخاباتده نامزدلکلرینی قویدیلر ، رأی‌ده قازاندیلر وبونده ده وضع ایدیورلر

رفیق

اونلر قومقله بنم قومام لازم کلمزیا . انسان برآز کندینی بیلملی. اونلر کندیلرینی دیو آیینه‌سنده کورنلردر . مجلسده اکر اوکبی جهله چوغالورسه برکون مملکتی فلاکتلی براوچورومه دوغری سوروکلیه بیلرلرده

بدیعه

اما سز بوصورتله ملته ایفای خدمتدن چکینمه‌یورمیسکز ؟

رفیق

اکمال تحصیل ایچون المانیادن کلن اون بر افندی نك بلا امتحان دارالفنوندن آرزو ایتدکلری شعباته قبوللری سفارتك التماسنه عطفاً خارجیه نظارتندن معارف نظارتنه یازلمشدر.

بدیعه

بو پك کوزل .. دولت علیه نك هکه مونیاسی التنده بر بالقان اتحادی تشکیلی ایچون اسکوبده ترکلر ، ارناوودلر ، بلغارلر ، صربلر ، قره طاغلیلر ، اولاحلر یونانیلردن مرکب بیوك برمیتنغ عقدایدلمش وحرارتلی نطقلر ایراد اولنمشدر .

رفیق

بوقاچ سنه نك یتشدیردیکی برامل مستقبل.

صبیحه

بوتحف . بوده پك موده اولدی . نه دیه یم . مناسبتسزلك عادتا . کاغد حلواجیلر تروست تشکیلنه قرار ویرمشلر .

صلاح الدین

امان بو اوتوموبیل قضالری ده .. استانبول ـ اسکدار آصمه کوپریسندن کچن براوتوموبیل بریسنه چارپمش وتهلکه لی صورتده مجروح ایتمشدر .

دردنجی مجلس

— اولکیلر ، حقی بك —

حقی بك

« طوتونه طوتونه یاواش یاواش کلیر »

اویاندم .. ایچریده دورامادم . سزك نشئه ایله غزته اوقوماکزی قیصقاندم مملکتك سعادتنه ، اقبالنه عائد شیلری اوقویك ده اونبکله ، اوترقیاتله مسعود اولك . بن اوملتك فلاکتی ایچون اوغراشدم . جزامی ده چکیورم یا . بکا باقمیك ... مستریح اولك ... بختیار اولك . سزك سعادتکز بنم سعادتم دیمکدر . ایشته بوقدر میوه ، فدان یتشدیرمش برکوتوکم .

بولنمش وژاپونیا بحریه ناظری نطقنده ایمپراطور حضرتلرینك ایکی دولت بینندهکی مناسبات ودادیهدن طولایی زیادهسیله ممنون اولدقلرینی بیان ایتمش وعثمانلی آمیرالی طرفندنده صورت لازمه ونازکهده مقابلهده بولونمش وایکی دولتك شرف وتعالیسی تمنیاتنده بولنیلهرق ادارهٔ اقداح اولنمش وبوبابده باش وکیل وخارجیه ناظری جانبلرندن دولت علیهٔ عثمانیه باش وکیلی حاجی حسین افندی ایله خارجیه ناظری محمد بکه تشکر تلغرافلری کشیده ایدلمشدر.

بدیعه « غزتهدن »

ایوب ریختمدهبر الکتریق دپوسی بوزلمش ، مأمورین عائدهسنك نظر دقتی جلب اولنور . امان بوبلدیهلرکده دقتسزلکی .. هرکون غزتهلر بویله شیلرله طولیور.

صلاح الدین « غزتهدن »

محمود بکك قطبه متوجهاً حرکت ایدن قابل سوق بالوننك ٨٦ نجی عرض شمالی درجهسنه واصل اولدیغنی تایمسدن ترجمه ایتمشلر .

رفیق

بوده فضله . مدنیتك بوکوتو تقایدلری اولسون اولماملی ایدی . بایزید بلدیه باغچهسی جوارنده برپولو اویونی مکتبی آچیلمش .

صبیحه

پارسدن یازیلیور. علی اوستهنك تحت ادارهسندهکی بش یوز کشیدن مرکب عثمانلی اوپرا قومپانیهسی طرفندن ویریلان بش اویون بوراده فوق العاده القیشلانمشدر. مذکور قومپانیه برقاچ اویون ویرمك اوزره لوندرهیه متوجهاً حرکت ایتمشدر.

صلاح الدین

محی الدین بکك انجمن دانشدهکی نامزدلکی اکثریت عظیمه ایله قبول ایدلمش بوپازار ایرتسی رسماً اولنوب نطق افتتاحیسنی اوقویهجقمش. نطقنده ایپغر فیادهکی تدقیقاتنی موضوع بحث ایدهجکمش ... بومحی الدین بکی طانیدیکز.. دکلی مکتب سلطانیده صنف ارقداشم ایدی. بعضاً کلوردی «والدهسی، دایهسی باشلریله تصدیق ایدرلر» ممنون اولدم، تبریك ایتملی ..

« اوطه‌سنه دونر »

آه بن بو بختیار لوحه‌لره اشتراك ایتمك ایسته‌مم . ایچكزده اوتوره‌مم .

صلاح‌الدین

نیچون اشتراك ایتمیورسكز ؟ بیوریكز .

حقی

بن اشتراك ایده‌مم . زیرا بنی وجدان براقمیور . اوبنم ایاقلریمی كری كوتوریور ، مسعود اولاك سزك سعادتكزله بلكه بنده بختیار اوله بیلیرم . اوت بن حیاتده وظیفه‌سنی بیترمش ، میوه‌لر ، فدانلر یتشدیرمش بر كوتوكم . فقط ظالم ، قاتل ، بر كوتوكم . داراغاجی‌یم . فنالق ایچون اوغراشدم . آه كلیورلر . اوزریمه طوغری كلیورلر . كلسونلر ... اوت ، ظلمه ایكله‌سون ، مظلومین بختیار اولسون . اه .. تقصیراتمی عفو ایت . بن عفومی سندن بكلیورم . یوق بنی سن عفو ایتمزسك بنم جرمم پك بیوكدر . رفیق ، رفیق باری سن ، جنایتلرمك سكا عائد اولان قسمنی عفو ایت . . .

«دوشر ، دیكرلری اطرافنه طوپلانیر »

پرده

صوك

مؤلفك دیکر اثرلری :

محاکمه اکلنجه‌لری :

اوستریا و بلغارستانك حرکات اخیره‌سنی مصور برپرده‌لك مضحکه

اسکی دفترلر : منثور شعرلر و حکایه‌لر

اویقوسزلقلرم : فلسفهٔ حیات

ماضی و آتینك فیئاتی ٥ غروش

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO
NOV 16 1977